

รัฐสภาสาร

๒๘ ฉบับที่ ๑๑

เรื่องในเล่ม

เราเลือกผู้แทนไปทำอะไรในสภา

๒

ผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา

๑๐

รัฐสภามาเลเซีย

๒๖

การปรับปรุงระบบงานรัฐสภา (๔)

๓๘

สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส

๖๔

วัตถุประสงค์

- ★ เพื่อเผยแพร่ระบอบประชาธิปไตย
- ★ เพื่อเสนอข่าวสารวิชาการในวงงานรัฐสภา และอื่น ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ

พันเอก สงวน คำวงษา
ร้อยตรี ปณิธาน เลิศฤทธี

ผู้อำนวยการ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

- * กำหนดออก
- * อัตราค่าบำรุง

เดือนละหนึ่งฉบับ
ปีละหกสิบบาท ครึ่งปีสามสิบห้าบาท

- นายบุรีรักษ์ นามวัฒน์
- * การส่งเรื่องลงรัฐสภาสาร

บรรณาธิการ
โปรดส่งที่ บรรณาธิการ
ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า
สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
โทร. ๒๘๒๖๑๘๑ - ๕๕ ต่อ ๒๓๗

- นางสาวอรินญา กิรติพงศ์ไพบูลย์
- * บอกรับเป็นสมาชิก

ผู้จัดการและสมุหบัญชี
ส่งเงินล่วงหน้า ในนามผู้จัดการที่
สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา โดยเช็ค
ไปรษณีย์หรือธนาคาร สั่งจ่าย ณ ที่ทำการ
ไปรษณีย์ดุสิต

- นายแผ้ว หมุ่มพยัคฆ์
- * สำนักงานหนังสือพิมพ์รัฐสภาสาร

ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา
สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
ถนนอู่ทองใน ดุสิต กรุงเทพมหานคร
โทร. ๒๘๒๖๑๘๑ - ๕๕ ต่อ ๒๒๕

บทบรรณาธิการ

การจัดทำรัฐสภาสาร ได้หยุดชะงักไปชั่วขณะหนึ่ง เนื่องจากปัญหาในด้านโรงพิมพ์ ซึ่งกองบรรณาธิการได้ย้ายโรงพิมพ์จากส่วนราชการเป็นโรงพิมพ์เอกชน ขั้นตอนแห่งการเปลี่ยนแปลงโรงพิมพ์มีความสลับซับซ้อนหลายประการ รวมระยะเวลาที่สูญเสียเปล่าแห่งการรอคอยที่จำเป็นต้องรักษาความเป็นระเบียบแบบแผนแห่งทางราชการประมาณ ๖ เดือน ในวงธุรกิจ ความล่าช้าเป็นการสูญเสียเปล่าของเวลา หมายถึง ดอกเบี้ยในธนาคารที่สูงขึ้น ค่าใช้จ่ายสูงชันและจะต้องล้มเลิกกิจการไปในที่สุด ๖ เดือนที่ผ่านมา เป็นเวลาที่ผู้ต้องรับผิดชอบต่อการจัดทำหนังสือนี้ มีความเดือดร้อนใจไม่น้อย ซึ่งเป็นแต่เพียงความเดือดร้อนใจที่สมอยู่ในอก เพราะในระบบราชการไทย และการเป็นข้าราชการไทย การยึดถือระเบียบทางราชการ เป็นหลักในการปฏิบัติหรือบริหารงานนั้นเป็นที่ยอมรับประโยชน์ในด้านความเป็นระเบียบ รัดกุม รอบคอบ ถูกต้องตามด้วยบทกฎหมาย และรวมทั้งประการสำคัญ คือ ปลอดภัยจากความผิดเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการซึ่งเป็นคนละเรื่องกับความรับผิดชอบที่ข้าราชการทั่วไปควรจะมี

บัดนี้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้รับการแก้ไขให้ลุล่วงไปแล้วด้วยความพยายามของผู้ร่วมงานหลายฝ่ายด้วยกันที่พยายามทุกวิถีทางที่ผลักดันให้รัฐสภาสารได้ดำเนินการต่อไปตามเจตนารมณ์อันดีของผู้ริเริ่มจัดทำหนังสือในอดีตกาลและผู้เห็นคุณค่าและสนับสนุนให้รัฐสภาสารยังคงอยู่ในปัจจุบันด้วย จึงใคร่ขอเรียนว่าสำหรับฉบับที่ยังค้างอยู่หลายฉบับก็จะได้รับการรีบเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วเช่นกัน

บรรณาธิการ

แม้ว่าประเทศไทยของเราได้มีการปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตย ระบบรัฐสภาเกือบครบ ๕๐ ปี แล้วก็ตาม
แต่ก็ยังคงมีคนอีกจำนวนไม่น้อย ที่ยังมีความสงสัยหรือไม่แน
ใจว่าเราพากันเลือกผู้แทนไปทำอะไรในสภากันแน่ ทั้งนี้
เนื่องมาจากรัฐสภาขาดการต่อเนื่อง มีการยุบสภาหลายครั้ง
หรือเป็นเพราะขาดตำรับตำราและเอกสารที่กล่าวถึงหน้าที่ของ
สมาชิกรัฐสภาโดยตรง แม้มีอยู่ก็ยังไม่เป็นที่แพร่หลายก็ได้

การมาทำความเข้าใจหน้าที่หลักของสมาชิกรัฐสภา คือ
การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การควบคุมการบริหารราช-
การแผ่นดิน และการให้ความชอบ เป็นต้น จึงน่าจะเป็นการ
แก้ความสงสัย หรือทำให้มั่นใจขึ้นได้ทางหนึ่งว่า ที่เราเลือกผู้-
แทนไปนั้น ก็เพื่อรักษาผลประโยชน์ของเราเองและรักษาผล
ประโยชน์ของประเทศชาตินั่นเอง

บรรณาธิการ

LI RT

Legislative Institutional Repository of Thailand

เราเลือกผู้แทน

ไปทำอะไรในสภา

โดย สัมฤทธิ์ แก้วอาจ

ก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกครั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต่างพากันออกหาเสียง เพื่อให้ประชาชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตัวเองเข้าไปเป็นตัวแทนในสภา โดยบางพรรคการเมืองก็ประกาศคำขวัญที่ตนเองเห็นว่ายอดเยี่ยมที่สุด เพื่อประชาชนจะได้พิจารณาก่อนการลงคะแนนเสียง เช่น “เงินผันประกันราคาพืชผล สภาตำบล ช่วยเหลือคนจน รักษาฟรี” “ไม่โกงไม่กิน ไม่สิ้นชาติเผด็จการครองอำนาจ ชาติจะสิ้น” และ “ขอผ้าพัน ผองภัยด้วยใจทะนง” เป็นต้น นอกจากนี้ผู้สมัครบางคน อาจพูดในขณะหาเสียงว่า ถ้าได้เป็นผู้แทนราษฎรแล้ว จะทำอย่างนั้นอย่างนี้ จะสร้างโน้น สร้างนี้ ฯลฯ

ในขณะเดียวกัน หน่วยราชการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ก็ประกาศเชิญชวนให้ประชาชนพากันไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเช่นเดียวกัน โดยใช้คำขวัญในลักษณะเชิญชวน เช่น “หากนอนหลับทับสิทธิ์ ผู้ไม่เป็นมิตรจะเอาสิทธิ์ไปใช้” และ “ไปใช้สิทธิ์เอามิตรแท้เข้าสภา” เป็นต้น

เมื่อท่านผู้อ่านได้ไปลงคะแนนเสียง เลือกตั้งตามสิทธิ์และหน้าที่ของพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย โดยเลือกคนที่เห็นว่าดีที่สุด เหมาะที่สุด ที่จะเป็นตัวแทนเป็นปากเป็นเสียงแทนท่านได้ในสภา แล้วท่านผู้อ่านเคยประสบปัญหาเช่นเดียวกับผู้เขียนบ้างไหมว่า เราเลือกผู้แทนไปทำอะไรในสภา

ครั้นประสบปัญหาในลักษณะนี้ ผู้เขียนได้ตอบคำถามโดยพูดถึงหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ปฏิบัติอยู่ในสภา ตามหัวข้อต่อไปนี้

LIART

๑. การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก่อนที่พระมหากษัตริย์จะทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้นั้น จะต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณา และได้รับความยินยอมของรัฐสภาก่อน ซึ่งมีขั้นตอนในการพิจารณาดังต่อไปนี้

ก. ขั้นตอนการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของสภาผู้แทนราษฎร แบ่งออกเป็น ๓ วาระ คือ

(๑) วาระที่หนึ่ง การพิจารณาในวาระที่ ๑ นี้ สภาจะพิจารณาโดยการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้น ๆ อย่างกว้างขวางเสร็จแล้วจึงลงมติว่า จะรับหลักการ หรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้นในกรณีที่สภามีมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ สภาจะพิจารณาในลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง แต่ถ้าสภามีมติไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติได้ ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

(๒) วาระที่สอง การพิจารณาในวาระที่ ๒ โดยปกติสภาจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ โดยคณะกรรมการ สมาชิกสภาผู้แทนคนใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติ (คำขอแก้ไขเพิ่มเติม) ต่อประธานคณะกรรมการ ภายใน ๗ วัน เว้นแต่สภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติไว้เป็นอย่างอื่น

เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้น โดยแสดงร่างเดิม และการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา รายงานนั้น ต้องระบุว่าได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้างและถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใดหรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมการ ก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว สภาจะพิจารณาเริ่มต้นแต่ชื่อร่างพระราชบัญญัติ คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง

(๓) วาระที่สาม เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่ ๒ แล้ว สภาจะพิจารณา ในวาระที่ ๓ ซึ่งการพิจารณาในวาระที่ ๓ ไม่มีการอภิปราย และให้ที่ประชุมลงมติว่า เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ

ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่ ๓ ไม่เห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไปในกรณีที่สภามีมติในวาระที่ ๓ เห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติใด ประธานสภาผู้แทนจะดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อวุฒิสภา

ข. ขั้นตอนการพิจารณาของวุฒิสภา

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของวุฒิสภามี ๓ วาระ และวิธีการพิจารณาเช่นเดียวกันกับขั้นตอนการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรดังที่กล่าวแล้ว

ครั้นวุฒิสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติครบ ๓ วาระ และมีมติเห็นชอบกับสภาผู้แทนราษฎรแล้ว นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

๒. การควบคุมฝ่ายบริหาร

หน้าที่ของสมาชิกสภาอีกอย่างหนึ่งคือ การควบคุมฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งอาจจะทำได้หลายวิธี แต่ในที่นี้ผู้เขียนใคร่เสนอให้ท่านผู้อ่านได้ทราบถึงวิธีที่สำคัญ ๆ ๒ ประการ คือ

ก. การตั้งกระทู้ถาม การตั้งกระทู้ถามอาจเกิดขึ้นจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งต่อไปนี้ คือ การที่สมาชิกได้ไปประสบพบเห็นความลำบากเดือดร้อนของประชาชน และรัฐบาลไม่ดำเนินการแก้ไข หรือแก้ไขแล้วแต่ไม่เป็นที่พอใจของสมาชิกสภา กับ การที่สมาชิกสภาไม่ทราบชัดในนโยบายเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ซึ่งรัฐมนตรีที่รับผิดชอบก็ไม่ได้ชี้แจงให้สมาชิกสภาทราบ เป็นต้น สมาชิกสภาจึงต้องตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องนั้นให้ตอบ

การตั้งกระทู้ถามนี้ สมาชิกสภาทุกคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามได้ในเรื่องเกี่ยวกับงานในหน้าที่ที่รัฐมนตรีรับผิดชอบอยู่แต่รัฐมนตรีอาจไม่ตอบก็ได้ ถ้าเห็นว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องที่ไม่ควรเปิดเผย และอาจมีผลกระทบต่อสัมพันธไมตรีอันดีกับมิตรประเทศ

การตอบกระทู้ถามของรัฐมนตรีตอบได้ ๒ ทาง คือ ตอบในที่ประชุมสภาหรือตอบในหนังสือราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความประสงค์ของสมาชิกสภาผู้ตั้งกระทู้ถาม คือ การตั้งกระทู้ถามของสมาชิกสภานั้นจะต้องระบุไว้ด้วยว่า จะให้ตอบในที่ประชุมสภาหรือตอบในหนังสือราชกิจจานุเบกษา ในทางปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันสมาชิกสภามักจะขอให้รัฐมนตรีตอบในที่ประชุมสภา

ครั้นรัฐมนตรีได้ตอบกระทู้ถามแล้ว สมาชิกสภายังมีข้อข้องใจเกี่ยวกับเรื่องนั้นอยู่อีก หรือประเด็นที่ตอบยังไม่ชัดเจนพอ สมาชิกสภาอาจซักรัฐมนตรีได้อีก ๓ ครั้ง หรือถ้าจะซักให้มากกว่านั้น ต้องได้รับอนุญาตจากประธานที่ประชุม

ความจริงการควบคุมฝ่ายบริหารโดยวิธีตั้งกระทู้ถามนี้ เป็นมาตรการควบคุมชั้นอ่อนที่สุดที่สมาชิกสภาใช้ควบคุมรัฐบาล เพราะเมื่อรัฐมนตรีได้ตอบชี้แจงในที่ประชุมแล้ว ก็เป็นประหนึ่งว่าเลิกแล้วกันไป แต่อย่างไรก็ตาม รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบก็ไม่อาจเพิกเฉยต่อคำถามนั้นๆ ได้อย่างแท้จริง เพราะกระทู้ถามอาจเป็นสาเหตุให้สมาชิกสภาเลือกใช้วิธีการควบคุมฝ่ายบริหารที่เด็ดขาดและรุนแรงที่สุดได้เช่นกัน

บ. การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี ดังได้กล่าวแล้วในการตั้งกระทู้ถามว่า กระทู้ถามอาจเป็นสาเหตุให้สมาชิกสภาเลือกใช้วิธีควบคุมรัฐบาลที่เด็ดขาด และรุนแรงได้ นั่นคือ การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ หรือเป็นรายบุคคล

เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่า การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลหรือของรัฐมนตรีได้ดำเนินไปผิดพลาด ชาติประสพพิบัติภาพ จนก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนซึ่งเลือกตนเองเข้ามาเพื่อทำหน้าที่เป็นปากเป็นเสียงแทน ถ้าให้บริการประเทศต่อไป อาจประสบกับความหายนะได้ ก็จะเข้าชกกันยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะหรือเป็นรายบุคคล

ในการอภิปรายทั่วไปนั้น เป็นการอภิปรายโต้กันระหว่างสมาชิกสภาผู้กล่าวหา และรัฐมนตรีผู้ที่ถูกกล่าวหา โดยสมาชิกสภาผู้กล่าวหา ก็พยายามยกเอาข้อที่เห็นว่ารัฐบาลหรือรัฐมนตรีดำเนินไปโดยผิดพลาดนั้น มาตีแผ่ในการอภิปรายในที่ประชุมสภา ส่วนรัฐมนตรีที่ถูกกล่าวหา ก็พยายามชี้แจง และแก้ไขข้อกล่าวหาเหล่านั้น ๆ

ครั้นการอภิปรายสิ้นสุดลงแล้ว จะลงมติในทันทีเหมือนเรื่องอื่น ๆ ไม่ได้ ต้องรอไว้จนวันรุ่งขึ้น หรืออย่างช้าที่สุด ๓ วัน จึงจะลงมติได้ ทั้งนี้คงเป็นเพราะว่า ในขณะอภิปรายนั้น อาจอภิปรายไปด้วยอารมณ์โกรธ หรืออภิปรายไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จึงยืดเวลาให้สมาชิกสภาได้มีเวลาไตร่ตรองให้รอบคอบก่อน เพราะผลของมตินั้น เกิดจากการอภิปรายทั่วไปนี้ถือเป็นเด็ดขาด รัฐบาลหรือรัฐมนตรีจะอยู่หรือไปก็อยู่ที่ผลของมตินี้

หากสมาชิกสภาลงมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากไม่ไว้วางใจรัฐบาล หรือรัฐมนตรีคนใด รัฐบาลหรือรัฐมนตรีคนนั้นจะต้องออกจากตำแหน่ง แต่ถ้าสมาชิกสภาลงมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากไว้วางใจอยู่ รัฐบาลหรือรัฐมนตรีก็อยู่ในตำแหน่งบริหารประเทศต่อไปได้

๓. การให้ความเห็นชอบ

งานที่ผู้แทนกระทำ นอกจากการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและการควบคุมฝ่ายบริหารดังกล่าวแล้ว ยังมีงานที่สมาชิกสภาต้องกระทำอีก คือการให้ความเห็นชอบ ในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

- ก. การให้ความเห็นชอบในการตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
- ข. การให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติ
- ค. การให้ความเห็นชอบในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายระเบียบว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์
- ง. การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม
- จ. การให้ความเห็นชอบ หนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตอธิปไตยของชาติ

- จ. การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะกรรมการปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในวงราชการ (ป.ป.ป.) การแต่งตั้งคณะกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์ การแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น

๔. การศึกษารายละเอียดเรื่องต่าง ๆ

ในการทำงานของสมาชิกสภา ตามหน้าที่ทั้ง ๓ อย่างที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ส่วนประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จได้ด้วยดีได้แก่ การศึกษารายละเอียดของเรื่องนั้น ๆ ก่อน การศึกษารายละเอียดของสมาชิกสภา ดังที่กล่าวนี้ มักศึกษากันเป็นกลุ่ม หรือที่เรียกกันว่า คณะกรรมาธิการ

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ หากปรากฏว่า ร่างพระราชบัญญัติใดมีปัญหาหรือรายละเอียดที่ต้องศึกษามาก จนที่ประชุมสภาไม่อาจตัดสินใจได้ว่าควรรับหลักการหรือไม่ สภาอาจมอบหมายให้กลุ่มบุคคล (คณะกรรมาธิการ) ไปศึกษารายละเอียดก่อนแล้ว รายงานผลการศึกษาต่อสภา ที่ประชุมสภาก็จะพิจารณาตามที่คณะกรรมาธิการได้รายงานมานั้น นอกจากนี้ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่สภารับหลักการแล้ว สภาก็จะมอบหมายการพิจารณาให้แก่คณะกรรมาธิการคณะใดคณะหนึ่งเพื่อไปศึกษารายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้นก่อน แล้วรายงานผลการศึกษาต่อสภา (ดังที่กล่าวแล้วในขั้นตอนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่ ๒)

ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติ และแก้ไขปัญหาคาใจเดือดร้อนของประชาชน ในฐานะที่สมาชิกสภา เป็นตัวแทนของประชาชน สภาก็ดำเนินการในรูปของคณะกรรมาธิการเช่นเดียวกัน กล่าวคือหากปรากฏว่า ประชาชนประสบความเดือดร้อนจากภัยต่าง ๆ ก็ดี สมาชิกสภาเห็นว่า การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล อาจทำให้เสียผลประโยชน์ที่รัฐพึงได้ก็ดี สมาชิกสภาจะเสนอให้สภาแต่งตั้งคณะ

กรรมการขึ้นมาเพื่อไปศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เช่น คณะกรรมการ
 วิสามัญศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะกรรมการ
 วิสามัญศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับโรงงานปุ๋ยเคมีแม่เมาะจังหวัดลำปาง คณะกรรมการ
 การวิสามัญศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับสัญญาการขยายโรงกลั่นน้ำมัน เป็นต้น เมื่อคณะ
 กรรมการศึกษาได้รายละเอียดอย่างไรแล้ว จะเสนอผลการศึกษานั้นต่อสภา หาก
 สภาเห็นชอบด้วยก็จะเสนอไปยังรัฐบาล เพื่อดำเนินการแก้ไขต่อไป

จะเห็นแล้วว่า งานในสภาซึ่งผู้แทนที่เราเลือกไปได้กระทำนั้น ส่วนมาก
 เป็นเรื่องเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติ การบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชา
 ชนซึ่งเลือกและให้ความไว้วางใจโดยเลือกให้เป็นผู้แทนของตนในสภา เมื่อเห็นว่ากฎ
 หมายมีผลทำให้ประชาชนเดือดร้อนไม่ได้รับความเป็นธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 จะเสนอขอแก้ไข หากประชาชนถูกกดขี่ข่มเหงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ สมาชิกก็จะตั้ง
 กระตุกถามเพื่อให้รัฐบาลชี้แจงและดำเนินการแก้ไข และหากพบว่าการบริหารราชการ
 แผ่นดินของรัฐบาลอาจทำให้รัฐเสียผลประโยชน์ ก็จะตั้งกรรมการเพื่อศึกษาราย
 ละเอียดของเรื่องนั้น ๆ แล้วเสนอให้รัฐบาลแก้ไข หากรัฐบาลไม่ดำเนินการอย่างใด
 สมาชิกสภา ก็จะเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ หรือ
 เป็นรายบุคคลเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรี หรือเปลี่ยนรัฐบาลในที่สุด หากผู้
 เขียนจะตอบคำถามข้างต้นว่า เราเลือกผู้แทนไปทำหน้าที่แทนเรารักษาผลประโยชน์
 ของเรา เพื่อประโยชน์สุขของเราและเพื่อผลประโยชน์ของชาติเราคงไม่เกินความ
 จริงเกินไป มิใช่หรือ

ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา

บทความต่อเนื่องมาจากฉบับเดือนตุลาคม ๒๕๒๓ ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับกระบวนการเลือกตั้งประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีขึ้นในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ และผลการเลือกตั้งในครั้งนั้น ก็ปรากฏว่า นายโรนัลด์ เรแกน ได้ครองตำแหน่งประธานาธิบดี คนที่ ๔๐ สืบต่อจากนายจิมมี่ คาร์เตอร์ เรื่องราวที่น่าสนใจในฉบับนี้ จึงเป็นรายงานผลการเลือกตั้งในครั้งนั้น รวมทั้งได้นำประวัติย่อของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งจำนวน ๕ นาย ซึ่งลงสมัครเข้าชิงชัยในตำแหน่งประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดี คือ นายจิมมี่ คาร์เตอร์ นายโรนัลด์ เรแกน นายวอลเตอร์ มอนเตล นายจอห์น แอนเดอร์สัน นายจอร์จ บุช

บรรณาธิการ

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

ผลการเลือกตั้ง

ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา

โดย เยาวนิจ สุนทรานนท์

การเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ครังนี้เป็นครั้งที่ ๔๐ ในประวัติศาสตร์การเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกระทำในวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาทิ้งอยู่ในความสนใจของประชาชนมีประมาณ ๓๗ คน แต่ผู้สมัครที่ได้รับความนิยม และมีชื่อเสียง ๓ คน คือ

๑. ประธานาธิบดี จิมมี่ คาร์เตอร์ สมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคเดโมแครต
๒. นายโรนัลด์ เรแกน สมัครรับเลือกตั้งในนามพรรครีพับลิกัน
๓. นายแอนดรู แจ็กสัน สมัครอิสระ

ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งของสหรัฐอเมริกามีทั้งหมดประมาณ ๑๖๐.๔๙ ล้านคน ซึ่งในวันลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ปรากฏว่ามีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งประมาณ ๕๒.๓ เปอร์เซ็นต์ของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั้งหมด เปอร์เซ็นต์ของผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งต่ำกว่าการเลือกตั้งคราวที่แล้วเมื่อปี ๒๕๑๙ เล็กน้อย กล่าวคือ การเลือกตั้งคราวที่แล้วมีผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งประมาณ ๕๔.๔ เปอร์เซ็นต์ ของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ผลของการเลือกตั้ง ประธานาธิบดี ปรากฏว่า นายโรนัลด์ เรแกน ได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา คนที่ ๔๐ โดยได้รับคะแนนเสียงจากคะแนนของคณะผู้เลือกตั้ง ๔๘๙ จากคะแนนคณะผู้เลือกตั้งทั้งหมด ๕๓๘ คะแนน ซึ่งถือว่าคะแนน ๒๗๐ คะแนนก็ได้รับเลือกตั้งเพราะมากกว่ากึ่งหนึ่งของคะแนนทั้งหมด

สำหรับประธานาธิบดี จิมมี คาร์เตอร์ ได้รับคะแนนเสียงจากคะแนน
ของคณะผู้เลือกตั้ง ๔๙ คะแนน ซึ่งน้อยกว่าคะแนนเสียงจากคณะผู้เลือก
ตั้งของนายโรนัลด์ เรแกน ถึง ๔๕๐ คะแนน ส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นประ-
ธานาธิบดีสหรัฐคนอื่น ๆ ไม่ได้รับคะแนนเสียงจากคณะผู้เลือกตั้งเลย

ถึงแม้ว่าการตัดสินชี้ขาดการได้รับเลือกตั้ง เป็นประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา
จะอยู่ที่คะแนนจากคณะผู้เลือกตั้งเพียงอย่างเดียว แต่คะแนนเสียงโดยตรงจากประชา-
ชน Popular Vote ก็มีส่วประกอบสำคัญในการชี้ให้เห็นความนิยมของประชาชนใน
ประธานาธิบดีคนใหม่ ผลของคะแนนเสียงโดยตรงจากประชาชนมีดังนี้

นายโรนัลด์ เรแกน	ได้ ๔๓,๒๐๑,๒๒๐ เสียง ประมาณ ๕๑%
ประธานาธิบดี จิมมี คาร์เตอร์	ได้ ๓๕,๙๑๓,๓๓๒ เสียง ประมาณ ๔๑%
นายแอนดรู แจ็กสัน	ได้ ๕,๕๘๑,๓๗๙ เสียง ประมาณ ๗%

คะแนนเสียงของแต่ละพรรค

พรรค	คะแนนเสียงประชาชน				คะแนนเสียงคณะผู้เลือกตั้ง			
	การเตอร์	%	เรแกน	%	เบอร์เกอร์	%	เรแกน	เบอร์เกอร์
อัมปามา	๖๒๗,๘๐๘	๕๕	๖๔๑,๖๐๘	๕๕	๑๕,๘๘๕	๑	๕	-
อลาส์กา	๓๑,๔๐๘	๒๖	๖๖,๘๗๕	๕๕	๕,๐๘๑	๗	๓	-
อาร์โซนา	๒๘๕,๕๕๕	๒๕	๕๒๓,๑๒๕	๖๑	๗๕,๘๐๕	๕	๖	-
อาร์แคนซอส	๓๕๒,๕๐๕	๕๕	๓๕๖,๖๕๕	๕๕	๒๑,๐๕๗	๓	๖	-
แคลิฟอร์เนีย	๓,๐๕๐,๖๐๐	๓๖	๕,๕๕๗,๒๖๖	๕๓	๗๒๗,๕๗๑	๕	๕๕	-
โคโลราโด	๓๖๗,๕๖๖	๓๑	๖๕๐,๗๕๖	๕๕	๑๓๐,๕๗๕	๑๑	๗	-
คอนเนตทิคัท	๕๓๗,๕๐๗	๓๕	๖๗๒,๖๕๕	๕๕	๑๖๕,๒๖๐	๑๒	๕	-
เดลาแวร์	๑๐๖,๖๕๐	๕๕	๑๑๑,๖๓๑	๕๗	๑๖,๓๕๕	๗	๓	-
ดีส์ทริกออฟ - โกลัมเบีย	๑๒๕,๗๖๖	๗๖	๒๑,๗๖๕	๑๓	๑๕,๕๗๑	๕	-	-
ฟลอริดา	๑,๓๖๕,๑๒๐	๓๕	๑,๕๕๓,๕๕๕	๕๕	๑๗๕,๕๕๓	๕	๑๗	-
จอร์เจีย	๕๕๒,๗๕๕	๕๖	๖๕๕,๖๕๑	๕๑	๓๕,๕๑๒	๒	-	-
ฮาวาย	๑๓๕,๕๗๕	๕๕	๑๓๐,๑๑๒	๕๓	๓๒,๐๒๑	๑๑	-	-
ไอดาโฮ	๑๐๕,๕๑๐	๒๕	๒๕๕,๗๕๕	๖๗	๒๗,๑๕๒	๖	๕	-
อิลลินอยส์	๑,๕๕๑,๐๗๓	๕๒	๓,๓๓๕,๘๐๖	๕๐	๓๕๕,๕๓๖	๗	๒๖	-
อินเดียนา	๕๓๗,๒๑๓	๓๕	๒,๒๓๒,๗๖๕	๕๖	๑๐๗,๗๒๕	๕	๑๓	-
ไอโอวา	๕๐๕,๗๓๕	๓๕	๖๗๖,๕๕๖	๕๑	๑๑๕,๕๕๕	๕	๕	-

มลรัฐ	คะแนนเสียงประชาชน						คะแนนเสียงคณะผู้เลือกตั้ง		
	การเคอร์	%	เรแกน	%	แอนเตอร์สัน	%	การเคอร์	เรแกน	แอนเตอร์สัน
แคนซัส	๓๒๔,๘๗๔	๓๔	๕๖๒,๘๔๘	๕๘	๖๗,๕๓๕	๗	-	-	
เคนตักกี	๖๐๕,๘๗๖	๔๘	๖๒๖,๐๗๒	๔๘	๒๘,๕๒๘	๒	-	-	
หลุยเซียนา	๗๐๗,๘๘๑	๕๖	๗๘๖,๒๕๐	๕๒	๒๖,๑๘๘	๒	-	-	
เมน	๒๒๐,๓๘๗	๕๒	๒๓๘,๑๕๖	๕๖	๕๓,๕๕๐	๑๐	-	-	
แมริแลนด์	๗๐๖,๓๒๗	๕๗	๖๕๖,๒๕๕	๕๕	๑๑๓,๕๕๒	๘	-	-	
แมสซัสเซตส์	๑,๐๕๑,๑๐๕	๕๒	๑,๐๕๕,๕๖๒	๕๒	๓๕,๑๕๒	๑๕	-	-	
มิชิแกน	๑,๖๕๘,๒๐๘	๕๓	๑,๘๑๕,๕๕๘	๕๘	๑๕๖,๘๕๐	๗	-	-	
มินเนโซตา	๘๒๔,๗๗๐	๕๗	๘๕๕,๕๕๘	๕๓	๓๑๐,๗๘๘	๑๐	-	-	
มิสซิสซิปปี	๕๒๘,๘๘๘	๕๘	๕๕๐,๗๗๗	๕๐	๑๑,๘๘๙	๑	-	-	
มิสซูรี	๘๑๗,๖๖๓	๕๕	๑,๐๕๕,๓๕๕	๕๑	๒๓๗,๕๘๘	๕	-	-	
มอนทานา	๑๑๑,๘๗๒	๓๒	๑๘๕,๑๐๘	๕๗	๕๒,๒๓๖	๑๕	-	-	
เนบราสก้า	๑๖๕,๒๗๖	๒๖	๕๑๓,๕๐๑	๖๖	๒๓๔,๐๒๕	๓๗	-	-	
เนวาดา	๖๖,๕๖๘	๒๗	๑๕๕,๕๖๐	๖๕	๒๒,๕๓๒	๑๐	-	-	
นิวแฮมป์เชียร์	๑๐๘,๐๘๐	๒๘	๒๒๑,๗๗๑	๕๘	๑๑๒,๖๙๑	๑๓	-	-	
นิวเจอร์ซีย์	๑,๑๑๘,๕๖๖	๓๘	๑,๕๖๖,๕๓๗	๕๒	๓๘๑,๓๗๑	๑๕	-	-	
นิวเม็กซิโก	๑๖๕,๐๕๕	๓๗	๒๕๕,๕๓๓	๕๕	๘๓,๔๐๕	๖	-	-	
นิวยอร์ก	๒,๖๓๒,๐๘๘	๕๕	๒,๗๗๗,๖๘๕	๕๗	๑๔๕,๕๙๗	๕	-	-	
นอร์ทแคโรไลนา	๘๘๘,๒๕๕	๕๓	๑,๐๘๘,๗๕๐	๕๘	๑๙๖,๔๙๗	๑๗	-	-	

LIART

มตรัฐ	คะแนนเสียงประชาชน						คะแนนเสียงคณะผู้เลือกตั้ง		
	การเตอร์	%	เรแกน	%	แอนเตอร์สัน	%	การเตอร์	เรแกน	แอนเตอร์สัน
นอร์ธคาโรไลนา	๘๗๕,๗๗๖	๕๗	๘๑๓,๘๘๘	๕๕	๕๒๓,๓๖๕	๓	-	-	
นอร์ธดาโกตา	๗๖,๕๓๓	๒๖	๑๘๗,๕๘๓	๖๕	๒๒,๓๘๐	๕	๓	-	
โอไฮโอ	๑,๗๕๓,๘๒๘	๕๑	๒,๒๐๑,๘๖๕	๕๒	๒๒๕,๕๒๑	๖	๒๕	-	
โอกลาโฮมา	๓๘๘,๒๘๒	๓๕	๖๘๓,๘๐๗	๖๐	๓๘,๐๕๑	๓	๕	-	
โอเรกอน	๕๕๖,๗๒๑	๓๘	๕๕๗,๓๘๑	๕๕	๑๐๘,๖๒๑	๑๐	๖	-	
เพนซิลวาเนีย	๑,๘๓๒,๓๒๖	๕๓	๒,๒๕๒,๒๖๐	๕๐	๒๘๘,๗๐๕	๖	๒๗	-	
โรดไอส์แลนด์	๑๘๕,๓๑๘	๕๘	๑๕๕,๕๗๖	๓๗	๕๖,๒๑๓	๑๕	-	-	
เซาท์คาโรไลนา	๕๑๗,๖๓๓	๕๕	๕๒๑,๑๑๗	๕๘	๑๓,๘๘๐	๒	-	-	
เซาท์ดาโกตา	๑๐๓,๘๐๘	๓๒	๑๘๘,๑๐๒	๖๑	๒๑,๓๕๒	๗	๕	-	
เทนเนสซี	๗๘๑,๕๑๒	๕๘	๗๘๗,๒๕๕	๕๘	๓๕,๘๒๑	๒	-	-	
เท็กซัส	๑,๘๕๕,๓๕๘	๕๑	๒,๕๓๘,๑๕๕	๕๖	๑๐๘,๗๐๗	๒	-	-	
ยูทาห์	๑๒๓,๕๕๗	๒๑	๕๓๕,๘๓๘	๗๓	๓๐,๑๘๑	๕	๕	-	
เวอร์มอนต์	๘๑,๕๒๑	๓๘	๘๓,๕๕๕	๕๕	๓๑,๖๗๑	๑๕	๓	-	
เวอร์จิเนีย	๗๕๘,๖๓๘	๕๐	๘๘๓,๓๑๑	๕๓	๘๓,๘๑๓	๕	-	-	
วอชิงตัน	๕๕๓,๕๗๖	๓๘	๗๖๕,๓๘๒	๕๘	๑๖๕,๕๕๓	๑๑	-	-	
เวสต์เวอร์จิเนีย	๓๕๓,๕๐๘	๕๘	๓๒๖,๖๕๕	๕๖	๓๐,๕๘๘	๕	๖	-	
ไวโอมิง	๕๘,๑๒๓	๒๘	๑๑๐,๐๗๖	๖๒	๑๒,๓๕๐	๗	๓	-	
รวม	๓๕,๘๑๓,๓๒๒	๕๑	๕๒,๒๐๑,๒๒๐	๕๑	๕,๕๕๑,๓๗๘	๗	๕๘	-	

เปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์

คะแนนเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีอเมริกาในรอบ ๒๐ ปี

ค.ศ. ๑๙๖๐	จำนวนผู้มาใช้สิทธิ	๖๒.๘ %
ค.ศ. ๑๙๖๔	จำนวนผู้มาใช้สิทธิ	๖๑.๘ %
ค.ศ. ๑๙๖๘	จำนวนผู้มาใช้สิทธิ	๖๐.๙ %
ค.ศ. ๑๙๗๒	จำนวนผู้มาใช้สิทธิ	๕๕.๗ %
ค.ศ. ๑๙๗๖	จำนวนผู้มาใช้สิทธิ	๕๔.๔ %
ค.ศ. ๑๙๘๐	จำนวนผู้มาใช้สิทธิ	๕๒.๓ %

แสดงให้เห็นว่าผู้มาใช้สิทธิ ในปี ๑๙๘๐ นับว่าน้อยที่สุดในรอบ ๒๐ ปี คือ ๕๒.๓% แต่ปีที่มีน้อยที่สุดในประวัติศาสตร์การเลือกตั้งประธานาธิบดีอเมริกา คือปี ค.ศ. ๑๙๔๘ ในสมัยนาย แฮร์รี เอสโทรแมน คือ ๕๑.๑%

ประวัติย่อ : จิมมี่ คาร์เตอร์

เจมส์ เอิร์ล คาร์เตอร์ จูเนียร์ คือนามเต็มของประธานาธิบดี จิมมี่ คาร์เตอร์ ของสหรัฐ เกิดที่เมืองเพลนส์ รัฐจอร์เจีย เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๗ (บิดา: เจมส์ เอิร์ล คาร์เตอร์ ซีเนียร์ มารดา: ลิลเลียน กอร์ดี้ คาร์เตอร์) หลังจากจบหลักสูตรฝึกอบรมเป็นนายทหารสำรอง (ROTC) ที่สถาบันเทคโนโลยีแห่งจอร์เจีย ได้เข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนนายเรือสหรัฐที่แอนนาโพลิส สำเร็จเป็นนายทหารเรือใน พ.ศ. ๒๔๘๙ และเข้าสู่โครงการเรือดำน้ำปรมาณูภายใต้การบังคับการของนายพลเรือ ใส-แมน จี. ริกโอเวอร์ ในพ.ศ. ๒๔๙๐ เข้าศึกษาต่อระดับสูงกว่าปริญญาตรีที่ยูเนียนคอลเลจ ที่เมืองเซนเนคตาดิ รัฐนิวยอร์กใน พ.ศ. ๒๔๙๕

หลังจากมรณกรรมของบิดาใน พ.ศ. ๒๔๙๖ ทำให้นายคาร์เตอร์ต้องลาออกจากกองทัพเรือเพื่อกลับไปดูแลฟาร์มถั่วลิสงและคลังสินค้าของครอบครัวที่เมืองเพลนส์ จนประสบความสำเร็จในฐานะเป็นนักธุรกิจการเกษตรที่รุ่งเรืองคนหนึ่งของจอร์เจีย

นายคาร์เตอร์เข้าสู่วงการเมืองโดยสมัครเป็นวุฒิสมาชิกของวุฒิสภาในรัฐจอร์เจีย และได้รับเลือกใน พ.ศ. ๒๕๐๕ เมื่อเป็นจนครบวาระ ๔ ปีแล้ว จึงมุ่งสู่ตำแหน่งผู้ว่าการรัฐจอร์เจีย แต่ความพยายามไม่เป็นผลสำเร็จ จึงกลับไปดำเนินธุรกิจถั่วลิสงดังเดิม และเดินทางบุกบันไปทั่วรัฐจอร์เจีย ในช่วงนี้เขามีความรู้สึกเหมือนเกิดใหม่ มีความเต็มใจในศาสนาคริสต์ และยอมรับว่าพระเจ้าเป็นผู้เป็นเจ้าของชีวิต เขาเป็นอย่างยิ่ง

เขาได้พยายามแข่งขันชิงตำแหน่งผู้ว่าการรัฐจอร์เจียอีกเป็นคำรบสองใน พ.ศ. ๒๕๑๓ ครองนี้เขาประสบความสำเร็จ ในวันเข้ารับตำแหน่ง เขาได้ประกาศต่อหน้าแขกผู้มีเกียรติว่า จะขจัดความเหลื่อมล้ำต่าง ๆ ทั้งในด้านผิวและความยากด้อยจนให้สิ้นไปจากรัฐจอร์เจีย ตลอด ๔ ปีที่เขาดำรงตำแหน่งผู้ว่าการรัฐ เขาได้ปรับปรุง

LIERT

ระเบียบแบบแผนในการบริหารงาน รวมทั้งปรับปรุงเรือนจำ นำวิธีการใหม่ๆ มาใช้ ในการจัดสรรงบประมาณ เลื่อนคนพิวตาที่มีความรู้ความสามารถให้ขึ้นไปดำรง ตำแหน่งที่มีความรับผิดชอบสูงๆ ของรัฐ และนำรูป ดร. มาร์ติน ลูเชอร์ คิง ผู้ได้รับ รางวัลโนเบล และสิ้นชีวิตลงเพราะถูกลอบสังหารไปติดตั้งไว้ในทำเนียบรัฐบาลของรัฐ

ใน พ.ศ. ๒๕๑๗ เขาได้รับเกียรติให้เป็นประธานในคณะกรรมการรณรงค์ หาเสียงของพรรคเดโมแครตสำหรับปีการเลือกตั้งกลางสมัย ซึ่งเป็นการเลือกเฉพาะผู้ แทนราษฎรและวุฒิสมาชิกสหรัฐและตำแหน่งอื่น ๆ ของแต่ละรัฐ พร้อมกันนั้นก็ ประกาศตนเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ แข่งขันเป็นตัวแทน พรรคเดโมแครต เข้าชิงชัยตำแหน่งประธานาธิบดีสำหรับปีการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๑๙ เขาได้แต่งหนังสือชีวประวัติชื่อ “วาย นีล เดอะ เบสท์” ขึ้นใน พ.ศ. ๒๕๑๙ ชื่อเรื่องเกิดจากความประทับใจต่อคำพูดของนายพลเรือไฮแมน ริกโอเวอร์ ที่พูดกับเขา ตอนสมัครเข้าร่วมโครงการเรือดำน้ำปรมาณูใน พ.ศ. ๒๔๙๐

นายคาร์เตอร์เปิดการหาเสียงเป็นแห่งแรกที่รัฐไอโอวา ซึ่งเป็นรัฐเกษตรกรรมโดยแนะนำตนเองว่า “ข้าพเจ้า จิมมี คาร์เตอร์ ขอเสนอตัวเข้ารับเลือกตั้งประธานาธิบดี...” เมื่อพรรคเดโมแครตเลือกเขาเป็นตัวแทนแล้ว เขาเลือกนายวอลเตอร์ มอนเดล วุฒิสมาชิกจากรัฐมินเนโซตา เป็นคู่สมัครร่วมในฐานะรองประธานาธิบดี และชนะการเลือกตั้งได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีสหรัฐด้วยคะแนนที่ชนะคู่แข่งชั้น เพียง ๑.๓ ล้านคะแนนจากผู้ออกเสียงลงคะแนน ๘๐ ล้านคนทั่วประเทศ และได้ คะแนนเลือกประธานาธิบดีของแต่ละรัฐไปรวมทั้งสิ้น ๒๙๗ คะแนน เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๙

ผลงานในระหว่าง ๔ ปีที่ดำรงตำแหน่งด้านภายในประเทศ ได้ก่อตั้งกระทรวงใหม่ขึ้น ๒ กระทรวง คือ กระทรวงพลังงาน และ กระทรวงศึกษา รวมทั้ง นโยบายระยะยาวเกี่ยวกับพลังงาน มีการปรับปรุงระเบียบข้าราชการพลเรือน สร้าง ความเจริญให้กับเกษตรกร ใช้งบประมาณแผ่นดินอย่างประหยัด เพิ่มงาน และฝึกอบรมผู้ว่างงาน รวมทั้งลดปริมาณผู้ว่างงาน มีกองทุนสังคมสงเคราะห์ใหม่

ด้านต่างประเทศ ได้ยกเลิกการห้ามขายอาวุธให้กับตุรกี สามารถทำให้สภาองเกรสนุมัติการขายอาวุธให้ซาอุดีอาระเบียและอิสราเอล นำสนธิสัญญาคลองปานามาฉบับใหม่ผ่านสภามาได้ ดำเนินการให้มีการตกลงทางสันติภาพตะวันออกกลางระหว่างอียิปต์และอิสราเอลด้วยตนเองจนเป็นผลสำเร็จ ร่างข้อตกลงในสนธิสัญญาจำกัดอาวุธยุทธศาสตร์ฉบับที่ ๒ กับโซเวียตรัสเซียสำเร็จบริบูรณ์ เพิ่มงบประมาณทหาร เริ่มโครงการจรวดเอ็มเอ็กซ์ ฟื้นฟูสัมพันธภาพกับสาธารณรัฐประชาชนจีน นำกฎหมายการค้าฉบับใหม่ออกใช้ ให้ความสำคัญและขยายองค์การนาโต้ และเผยแพร่นโยบายสิทธิมนุษยชนไปทั่วโลก

นายคาร์เตอร์ประกาศตนเข้าแข่งขันเป็นตัวแทนพรรคเดโมแครต ชิงชัยตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นสมัยที่ ๒ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยมีรองประธานาธิบดีวอลเตอร์ มอนเตล ร่วมคณะเช่นเดิม และได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนพรรคอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๓

นายคาร์เตอร์แต่งงานกับโรซาลินน์ สมิต ใน พ.ศ. ๒๔๘๙ มีบุตรธิดา ๔ คน (แจ็ค-ชิป-เจ็ฟฟ์ และ แอมี) และเป็นสมาชิกของคณะศาสนา เข้าเทิร์นแบบติสต์ เซิร์ช

ประวัติย่อ : วอลเตอร์ มอนเดล

ประธานาธิบดี จิมมี คาร์เตอร์ เลือกนายวอลเตอร์ มอนเดล ซึ่งเป็นรองประธานาธิบดีของตนเข้าร่วมแข่งขันเป็นตัวแทนพรรคเดโมแครต เข้าชิงชัยตำแหน่งประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดีต่ออีกสมัยหนึ่ง หลังจากร่วมงานกันมาด้วยดีตลอด ๔ ปี นายมอนเดลได้รับความไว้วางใจจากประธานาธิบดีคาร์เตอร์เป็นอย่างสูงโดยมีส่วนร่วมอย่างเต็มภาคภูมิในการดำเนินนโยบายที่สำคัญ ๆ เขาได้รับเกียรติร่วมรับประทานอาหารกลางวันกับประธานาธิบดีทุกสัปดาห์ และร่วมในการประชุมของที่ปรึกษาด้านนโยบายต่างประเทศกับประธานาธิบดีเป็นประจำ เขาได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในด้านผู้ว่างงานที่เป็นเยาวชน อุตสาหกรรมรถยนต์ การใช้จ่ายทางด้านอาหาร และการเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีกับส่วนต่าง ๆ ของโลก

วอลเตอร์ เฟรเดอริก มอนเดล เป็นบุตรของหมอสอนศาสนาคณะเมธอดิสต์ที่เกิดเมื่อวันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๑ (บิดา : ธีโอดอร์ มารดา : แคลริเบล มอนเดล) ที่เมืองซิลอน รัฐมินเนโซตาในตอนเป็นนักเรียนมัธยม เขาสนใจกีฬาหลายอย่าง แต่ต่อมาหันความสนใจไปสู่การเมือง เขาได้รับเลือกเป็นประธานของชั้นในปีแรก ที่เข้าศึกษาในแม็คแคลเลสเตอร์ คอลเลจ ที่เมืองเซนต์พอล รัฐมินเนโซตา ตอนอายุ ๒๐ ปี ซึ่งเป็นปี พ.ศ. ๒๔๙๑ เขาได้รวบรวมกลุ่มและอำนวยความสะดวกหาเสียงให้นายฮิวเบิร์ต ฮัมฟรีย์ ได้รับเลือกตั้งเป็นวุฒิสมาชิกสหรัฐเป็นครั้งแรกในเขตเลือกตั้งของเขา หลังจากเขาประจำการในกองทัพบกสหรัฐเป็นเวลา ๒ ปี ในระหว่างสงครามเกาหลี เขาได้กลับไปศึกษาต่อที่โรงเรียนกฎหมายของมหาวิทยาลัยมินเนโซตา และสำเร็จการศึกษาใน พ.ศ. ๒๔๙๙

นายมอนเตลแต่งงานกับ โจแอน แอดัมส์ ในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เขาเริ่มอาชีพเป็นนักกฎหมายและดำรงตำแหน่งอัยการของรัฐมินเนโซตา
นานถึง ๔ ปี เขาได้รับเลือกเป็นวุฒิสมาชิกสหรัฐตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๗ จนกระทั่งได้
รับเลือก (ตั้งเป็นรองประธานาธิบดีสหรัฐในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๗)

นายมอนเตลมีบุตรธิดารวม ๓ คน (ซีโอดอร์ อิลินเนอร์ และ วิลเลียม)
และเป็นนักศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยทงสัน

ประวัติย่อ : โรนัลด์ เรแกน

โรนัลด์ วิลสัน เรแกน เกิดวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๕๔ ที่เมืองแทมปีโค รัฐอิลลินอยส์ (บิดา : จอห์น และ มารดา : แนนซี เรแกน) สำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาด้านเศรษฐศาสตร์และสังคมวิทยาจากยูเรกา คอลเลจ ที่เมืองยูเรกา รัฐอิลลินอยส์ ใน พ.ศ. ๒๔๗๕

เริ่มดำเนินอาชีพเป็นผู้รายงานข่าวกีฬาให้กับสถานีวิทยุกระจายเสียง โอ ที่เมืองเดอมอยส์ รัฐไอโอวา จนคำว่า "ดัชต์" เรแกน ซึ่งเป็นชื่อเล่นของเขา สมัยเป็นเด็กเป็นที่รู้จักกันทั่วไป

ในช่วง ๒๐ ปี (ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๘๐-๒๕๐๐) นายเรแกนได้แสดงภาพยนตร์ ๕๐ เรื่อง อาทิเช่น "คิงส์ โรว์" "ดาร์ควิคตอรี" และ "บราเดอร์เร้ท" ได้เป็นประธานของสมาคมนักแสดง (สกรีน แอ็กเตอร์กิลด์) ๖ สมัย และอยู่ในคณะกรรมการอำนวยการ ๑๔ ปี เป็นประธานสภาอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ๒ สมัย เข้าประจำการในหน่วยบินกองทัพบกในสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นเวลา ๔ ปี ตอนปลดประจำการใน พ.ศ. ๒๔๘๙ ได้รับยศเป็นร้อยเอก และเป็นเจ้าของรายการ "เยนเนอร์ล อีเล็กทริก เรียเตอร์ และ "เดธ แวลลีย์เดส" สำหรับโทรทัศน์

นายเรแกนได้รับเลือกเป็น ผู้ว่าการรัฐแคลิฟอร์เนีย ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๙ และได้รับเลือกให้เป็นอีกสมัยหนึ่งใน พ.ศ. ๒๕๑๓ ในระหว่างดำรง ตำแหน่งเป็นผู้ว่าการรัฐ เขาใช้นโยบาย "บีบ-ตัด และ เล็ม" ในการจัดสรรงบประมาณประจำปีของรัฐ การตัดงบประมาณของมหาวิทยาลัยแห่งแคลิฟอร์เนีย และวิทยาลัยต่าง ๆ ของรัฐลงอย่างมากมาย ทำให้อธิการบดีของมหาวิทยาลัยจำต้องลาออกจากตำแหน่งภายในปีแรกที่นายเรแกนเข้ารับตำแหน่ง นอกจากนี้

LIERT

เขายังพยายามที่จะให้มีการเก็บค่าเล่าเรียนตามวิทยาลัยต่าง ๆ แห่งรัฐขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เคยกระทำกันมาก่อนนับเป็นร้อยปี แต่คณะกรรมการ Board of Regents ไม่เห็นด้วย

นอกจากนี้ เขายังพยายามตั้งงบประมาณโครงการสุขภาพจิต ซึ่งเขาเห็นว่าไม่ควรตั้งงบประมาณไว้มากเกินไป แต่เขากระทำไม่สำเร็จ

ความสำเร็จดีเด่นของการบริหารงานในตำแหน่งผู้ว่าฯของนายเรแกน ได้แก่การได้นักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีฝีมือดีมาร่วมกันวางมาตรการพิทักษ์ภาวะแวดล้อมให้กับรัฐแคลิฟอร์เนียอย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง เขาสามารถลดจำนวนผู้ยังชีพด้วยเงินสวัสดิการสังคมของรัฐลง และสร้างระบบถนนไฮเวย์ที่ยอดเยี่ยม รวมทั้งพัฒนาระบบพลังงานและการประปาที่มีประสิทธิภาพ เขาได้ปรับปรุงระเบียบแบบแผนในแผนกบริหารหลายอย่างรวมทั้งคิดระบบใหม่ขึ้นมาเพื่อคัดเลือกผู้พิพากษาประจำศาลต่าง ๆ ซึ่งคนส่วนมากยอมรับว่าทำให้ได้ตัวผู้เหมาะสมกับตำแหน่งมากขึ้น สิ่งที่ทำให้เขาไม่สามารถปฏิบัติได้ตามที่เขาหาเสียงไว้ว่าเป็นนัก “อนุรักษ์นิยม” คือ ด้านเศรษฐกิจ เพราะต้องประณีประนอมกับฝ่ายนิติบัญญัติที่เป็นพวกเดโมแครต แม้ว่าเขาจะลดบทบาทด้านสวัสดิการและลดภาษีทรัพย์สิน แต่ในที่สุดเขาก็ต้องขึ้นภาษีเงินได้ ข้อเสนอของเขาที่เรียกว่า “พร้อมโพชิวัน วัน” ประสบความสำเร็จโดยสิ้นเชิง แม้ว่าเป็นความพยายามอย่างแรงกล้าของเขาที่จะรักษาคำมั่นในอันที่จะลดขนาดและอิทธิพลของรัฐบาล ข้อเสนอส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จเพราะประชาชนไม่มีความเข้าใจพอต่างพากันเชื่อว่าจะนำไปสู่การขึ้นภาษี

จากผลงานดังได้กล่าวมา นายเรแกนได้รับการยกย่อง ว่าเป็นผู้ว่าการรัฐแคลิฟอร์เนียที่ดีคนหนึ่งในช่วงนี้เขาได้รับเลือกในระหว่างผู้ว่าการรัฐ ที่เป็นชาวรีพับลิกันให้เป็นประธานชมรมผู้ว่าฯ ใน พ.ศ. ๒๕๒๑

ต่อมาในพ.ศ. ๒๕๑๗-๑๘ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกของคณะกรรมการธิการของประธานาธิบดีในการสอบสวนองค์การซีไอเอ และดำเนินรายงาน รายงาน

ข่าวทางวิทยุกระจายเสียงและคอลัมน์หนังสือพิมพ์ไปทั่วประเทศ เป็นนักแสดง
ปาฐกถาต่อกลุ่มชน ชุรกิจและการเมือง

นายเรแกนพายแพ็คต่อประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช ในการแข่งขันเป็นตัว
แทนพรรครีพับลิกันเพื่อชิงชัยตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาใน พ.ศ. ๒๕๑๙ ต่อมาเขา
ได้ก่อตั้งองค์การปฏิบัติการทางการเมืองแนวอนุรักษ์นิยมชื่อ “ซีดีซีเอส ฟอร์ เดอะ
รีพับลิกัน” และได้ช่วยหาเสียงอย่างแข็งขัน ให้กับผู้สมัครแข่งขันในนามของพรรครีพับลิ-
กัน เข้าชิงชัยตำแหน่งต่าง ๆ ทั่วประเทศ ใน พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งเป็นปีที่มีการเลือกตั้ง
กลางสมัย

นายเรแกนประกาศตนเข้าแข่งขัน เป็นตัวแทนพรรครีพับลิกัน เข้าชิงชัย
ตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๒ และได้
รับเลือกจากที่ประชุมใหญ่พรรคในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ ด้วยคะแนนเสียง
ท่วมท้น

นายเรแกนแต่งงานครั้งแรกกับดาราภาพยนตร์ เจน ไวแมน มีบุตรธิดา ๒
คน (มาร์วินและไมเคิล) ต่อมาทั้งสองหย่ากัน นายเรแกนแต่งงานใหม่กับ แนนซี
เดวิส ใน พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบุตรธิดา ๒ คน (แพตทรีเซีย แอนน์ และ โรนัลด์
เปรสคอตต์)

ประวัติย่อ: จอร์จ บุษ

จอร์จ เฮอเบิร์ต วอล์คเกอร์ บุษ เกิดที่เมืองมิลตัน รัฐแมสซาชูเซตต์ วันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๗ (บิดา: เพรสคอต มารดา: โดโรธี บุษ) เขาไปเติบโตที่เมืองกรีนิช รัฐคอนเนคติกัตซึ่งบิดาของเขาได้เป็นวุฒิสมาชิกสหรัฐจากรัฐนี้

เมื่อจบการศึกษาจากฟิลิปส์ แอคาเดมี ที่เมืองแอนโดเวอร์ รัฐแมสซาชูเซตต์ พ.ศ. ๒๔๘๕ ได้เข้าอบรมเป็นนักบินของกองทัพเรือ และได้รับปีกบินเมื่ออายุเพียง ๑๘ ปี นับเป็นนายทหารนักบินนำวิหน์มที่สุดคนหนึ่งของกองทัพเรือสหรัฐ ขณะเป็นนักบินอยู่ในเรือบรรทุกเครื่องบินในภาคพื้นแปซิฟิก เขาได้รับเหรียญเชิดชวเกียรติ ๓ เหรียญ และเหรียญกางเขนบินเนื่องจากเครื่องบินของเขาถูกยิงตกที่เกาะโปนิน

เขาแต่งงานกับบาร์บารา เพ็ช ในพ.ศ. ๒๔๘๗ ต่อมาเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเยล สำเร็จได้รับปริญญาเศรษฐศาสตร์ ใน พ.ศ. ๒๔๙๑ พร้อมด้วยเกียรตินิยม Phi Beta Kappa ซึ่งเขาใช้เวลาในการเรียนเพียงสองปีครึ่ง ตอนเป็นนักศึกษา เขาเป็นหัวหน้าทีมบาสเก็ตบอลล์และประธานนักศึกษาปีสุดท้าย

บุชย้ายครอบครัวไปดำเนินอาชีพเป็นผู้รับเหมารูดเจาะน้ำมัน และก่อตั้งบริษัทสปาดา ปีโตรเลียม ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็นสปาดา ออฟ-ชอร์ คัมปะนี ในรัฐเท็กซัส เขาเริ่มเข้าสู่เวทีการเมืองที่เมืองฮิวสตัน โดยดำรงตำแหน่งเป็นประธานพรรครีพับลิกันระดับเคาน์ตีใน พ.ศ. ๒๕๐๒

ความพยายามที่จะช่วงชิงตำแหน่งวุฒิสมาชิกสหรัฐของรัฐเท็กซัส โดยจอร์จ บุษ ไม่ประสบความสำเร็จ แม้เขาจะใช้ความพยายามถึงสองครั้ง แต่ในช่วงเวลาเดียวกันนี้ (พ.ศ. ๒๕๐๘-๒๕๑๓) เขาได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรสหรัฐจากรัฐ

LI RT

เขตเลือกตั้งยิวสตันถึงสองสมัยติดต่อกัน และเป็นรีพับลิกันคนแรกจากเท็กซัสที่เข้าไปนั่งในสภาผู้แทนสหรัฐ ผลงานเด่นของเขาได้แก่ความพยายามนำกฎหมายแจ้งทรัพย์สินของนักออกกฎหมายเข้าสภา

ประธานาธิบดีนิกสันแต่งตั้งให้นายจอร์จ บุช ไปเป็นผู้แทนสหรัฐประจำองค์การสหประชาชาติใน พ.ศ. ๒๕๑๔-๒๕๑๖ เป็นประธานคณะกรรมการพรรครีพับลิกันแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๑๗) และออกเดินทางไปลอบขวัณชาวพรรครีพับลิกันทั่วประเทศที่กำลังหวั่นไหวจากกรณีวอเตอร์เกต

ประธานาธิบดีฟอร์ดผู้เข้าดำรงตำแหน่งต่อจากประธานาธิบดีนิกสัน ได้แต่งตั้งนายจอร์จ บุช ให้ไปดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานติดต่อของสหรัฐประจำสาธารณรัฐประชาชนจีนที่กรุงปักกิ่ง นับเป็นผู้แทนของสหรัฐคนแรกหลังจากสหรัฐและจีนฟื้นฟูสัมพันธภาพต่อกัน เขาดำรงตำแหน่งนี้ในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๗-๒๕๑๘ ผู้อำนวยการองค์การซีไอเอ เป็นตำแหน่งสุดท้ายที่ จอร์จ บุช ได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีฟอร์ด ซึ่งเขาเป็นอยู่ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๙-๒๕๒๐

จอร์จ บุช ประกาศตนเข้าแข่งขันเป็นตัวแทนพรรครีพับลิกัน เข้าชิงชัยตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ ถึงแม้จะชนะในการเลือกขั้นต้นในบางรัฐ แต่ก็มีคะแนนเสียงของผู้แทนพรรคจากรัฐต่างๆ ไม่เพียงพอและพ่ายแพ้ต่อนายโรนัลด์ เรแกน แต่นายเรแกนก็ตัดสินใจเลือกบุชเข้าชิงชัยตำแหน่งรองประธานาธิบดีร่วมกับเขา

จอร์จ บุช มีบุตรธิดารวม ๕ คน (ชาย ๔ หญิง ๑)

ประวัติย่อ : จอห์น แอนเดอร์สัน

จอห์น แอนเดอร์สัน ประกาศตนเข้าแข่งขันเป็นตัวแทนพรรครีพับลิกัน เข้าชิงชัยตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐเป็นทางการ ในวันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๒ และหลังจากทำการรณรงค์หาเสียงอยู่เป็นเวลาหลายเดือน เขาก็ยังไม่สามารถ ได้คะแนนเสียงสนับสนุนเพียงพอจากผู้แทนของพรรคตามรัฐต่าง ๆ ที่เขาสัมผัสลงแข่งขันในการ เลือกขั้นต้น จึงได้ประกาศตนเป็นผู้สมัครแข่งขันอิสระเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๓ ด้วยเหตุผล "เพราะประเทศชาติกำลังเผชิญสภาวะวิกฤติ และคนอเมริกันควรมีผู้สมัครแข่งขัน ให้เลือกได้มากกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบันเพียงสองคน" และทำการรณรงค์อย่างเข้มข้น เพื่อให้ชื่อของตนไปปรากฏอยู่ในบัตรเลือกตั้งของทั้ง ๕๐ รัฐของอเมริกา แม้ว่าเขาจะถอนตัวจากการแข่งขันเป็นตัวแทนพรรค แต่ก็ยังคง รักษาความเป็นสมาชิกภาพของพรรครีพับลิกันไว้ นายแอนเดอร์สันไม่เคยชนะการ เลือกขั้นต้น เลยแม้แต่รัฐเดียว นับตั้งแต่เสนอตัวเข้าแข่งขันมาตั้งแต่แรกรวม ๖ รัฐ

จอห์น เบยาร์ด แอนเดอร์สัน เกิดที่เมืองร็อคฟอร์ด รัฐอิลลินอยส์ (บิดา: อี แอลบิน มารดา: มาร์ธา ริง แอนเดอร์สัน) ในเมืองที่บิดาเปิดร้านขายของชำเล็ก ๆ ขึ้นเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๕ เขามักจะช่วยบิดาขายของตอนกลับจากโรงเรียนและในวันเสาร์ ในระหว่างเรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมที่ร็อคฟอร์ด เซ็นทรัล ไฮสกูลเขาได้ชื่อว่าเป็นนักโต้วาทีตัวจริง และได้รับมอบหมายให้เป็นผู้กล่าวคำอำลาของ ชั้นในปีสำเร็จการศึกษาใน พ.ศ. ๒๔๘๒ เขาได้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยแห่งรัฐ-อิลลินอยส์ ได้รับปริญญาตรี (Phi Beta Kappa) ใน พ.ศ. ๒๔๘๕ จากนั้นจึงศึกษา วิชากฎหมายต่อ แต่การศึกษาทางด้านกฎหมายต้องหยุดชะงักลงเป็นเวลาสองปีครึ่ง เพราะต้องเข้าประจำการในกองทัพบกสหรัฐในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ (พ.ศ.

๒๔๘๖–๒๔๘๘) เมื่อปลดประจำการแล้ว ได้กลับมาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐอิลลินอยส์จนได้รับปริญญาตรีทางกฎหมายใน พ.ศ. ๒๔๘๙ และปริญญาโททางกฎหมายเช่นกันจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ใน พ.ศ. ๒๔๙๒

หลังจากดำเนินอาชีพทางด้านกฎหมายอยู่ในเมืองร็อกฟอร์ด บ้านเกิดอยู่สองสามปี เขาได้สมัครเข้าทำงานกับกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ โดยไปประจำการอยู่ในประเทศเยอรมันในระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๕–๒๔๙๘

อาชีพทางด้านการเมืองของเขาเริ่มขึ้น เมื่อเขาได้รับเลือกให้เป็นอัยการประจำวินนี เบโกเคนตี ในรัฐอิลลินอยส์ ในระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๙–๒๕๐๓ และเมื่อสมัครแข่งขันเป็นผู้แทนราษฎรสหรัฐจากรัฐอิลลินอยส์ เขาก็ได้รับเลือกติดต่อกันมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๔ จนถึงในปัจจุบัน และเขายังได้เป็นสมาชิกของคณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎรที่เรียกว่า “เฮาส์ รูลส์ คอมมิตตี” อีกด้วย ซึ่งกรรมการนี้มีอิทธิพลมากในการพิจารณาว่ากฎหมายใดควรจะได้รับการเสนอให้สภาพิจารณา

ในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๒–๒๕๒๒ ได้รับเกียรติให้เป็นประธานในการประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นฝ่ายรีพับลิกัน

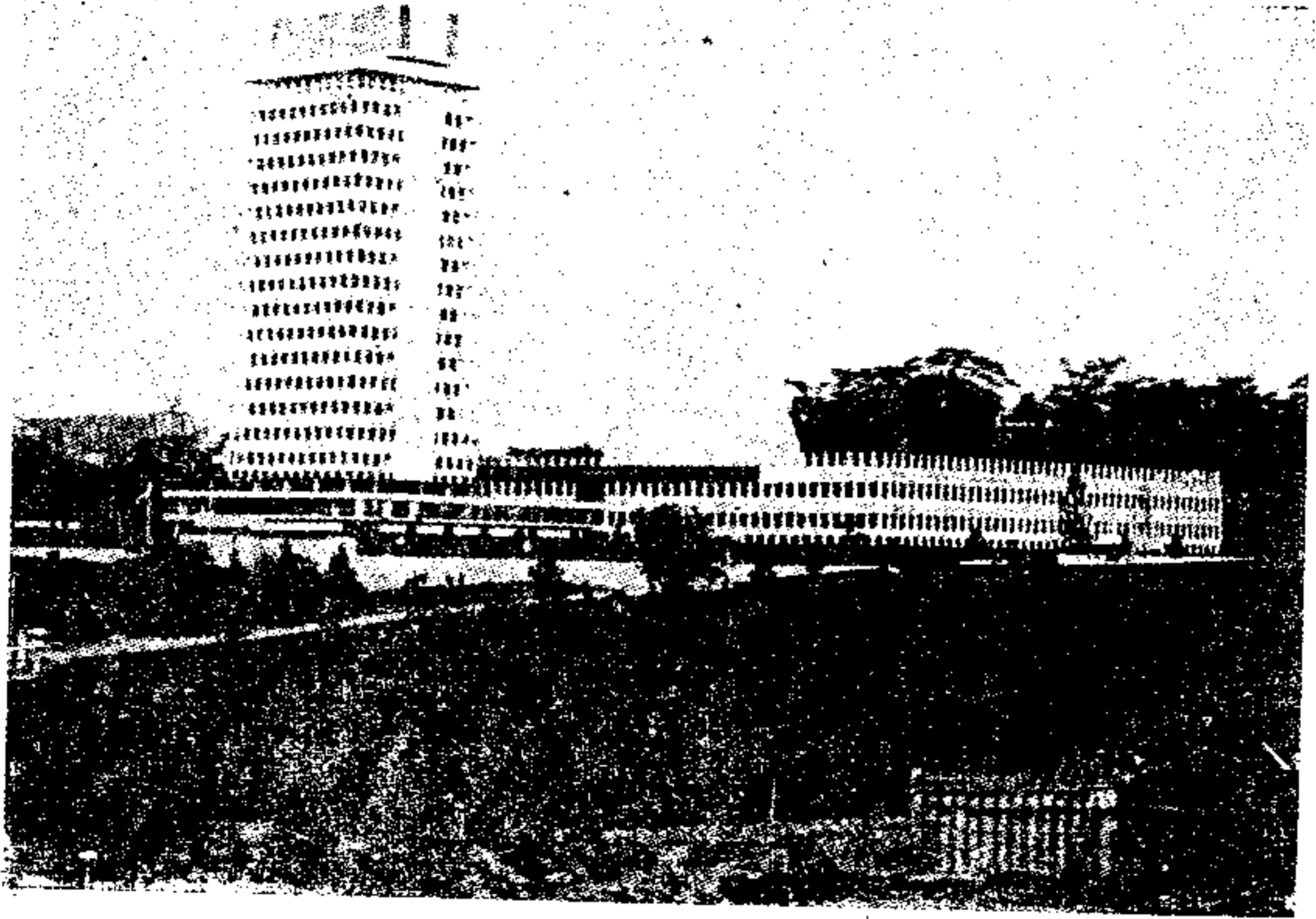
นายแอนเดอร์สันแต่งงานกับ กิกิ มาซาโกส ในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๔๙๖ มีบุตรธิดา ๕ คน (อีลิน นอรา, จอห์น จูเนียร์, ไตแอน แครเวน เบธ และ ซูแซน-คิมเบอิลีย์) นายแอนเดอร์สัน เป็นสมาชิกของคณะศาสนา เฟิร์สท์ อีแวน เจลิคอลลฟรี เซิร์ช

รัฐสภามาเลเซีย

ก่อนสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ มาเลเซีย ประเทศหนึ่งในอาเซียนได้ประสบปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาชนกลุ่มน้อยที่อพยพเข้ามาทำมาหากินในประเทศ ปัญหาการอยู่ภายใต้อาณานิคมของจักรวรรดินิยม อังกฤษ ปัญหาการปกครองตนเองซึ่งมีการรวมรัฐหลายรัฐเข้าเป็นสหพันธรัฐ แต่ด้วยความพยายามทั้งภาครัฐบาลและเอกชนที่มีความจริงจังในการคิดแก้ไขปัญหาเหล่านี้ มาเลเซียซึ่งเป็นประเทศหนึ่งซึ่งประสบความสำเร็จในการยกฐานะของตน มาเลเซียได้รับเอกราชและอธิปไตยโดยสมบูรณ์เมื่อ ๒๔ ปีที่ผ่านมา ปัจจุบัน มาเลเซียมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ฉะนั้นมาเลเซียจึงมีองค์กรระดับสำคัญหลายองค์กรที่น่าสนใจไม่น้อย โดยเฉพาะ รัฐสภามาเลเซีย ซึ่งเป็นองค์กรที่เอื้ออำนวยและปกป้องผลประโยชน์แก่ประชาชนคนทั้งชาติ รัฐสภาสารฉบับนี้ จึงเป็นเรื่องราวที่จะให้ท่านได้รู้จักกับรัฐสภามาเลเซีย

โดย ทนายวรรณ สุภดิษฐ์

รัฐสภาแห่งสหพันธรัฐมาเลเซีย สูงเป็นสง่าอยู่บนเนินเขาเล็ก ๆ ที่เรียกว่า เลคการ์เด็นบริเวณโดยรอบอาคารถูกประดับตกแต่งด้วย น้ำพุ สระน้ำ และสวนประดับทัศนียภาพอันงดงามของเลคการ์เด็น ช่วยเสริมสร้างความสง่างามราวกับว่า รัฐสภาแห่งสหพันธรัฐมาเลเซียลอยเด่นอยู่เหนือขอบฟ้าแห่งนครกัวลาลัมเปอร์ และเป็นสัญลักษณ์แห่งประชาธิปไตยของสหพันธรัฐมาเลเซีย

จากใจกลางกรุงกัวลาลัมเปอร์ไปยังรัฐสภาสหพันธรัฐมาเลเซีย มีทางหลวงขนาดสี่ช่องทาง ยาวประมาณหนึ่งไมล์ ทางหลวงสายนี้ได้ใช้เป็นสถานที่จัดงานระดับชาติต่าง ๆ เช่น งานเมอร์ดีกา ในเส้นทางสายนี้จะมีสะพานยาวประมาณ ๕๐๐ ฟุต ซึ่งทอดข้ามแม่น้ำสายที่มีชื่อว่า แม่น้ำ จาลัน เสวตเตนเฮม

LI RT

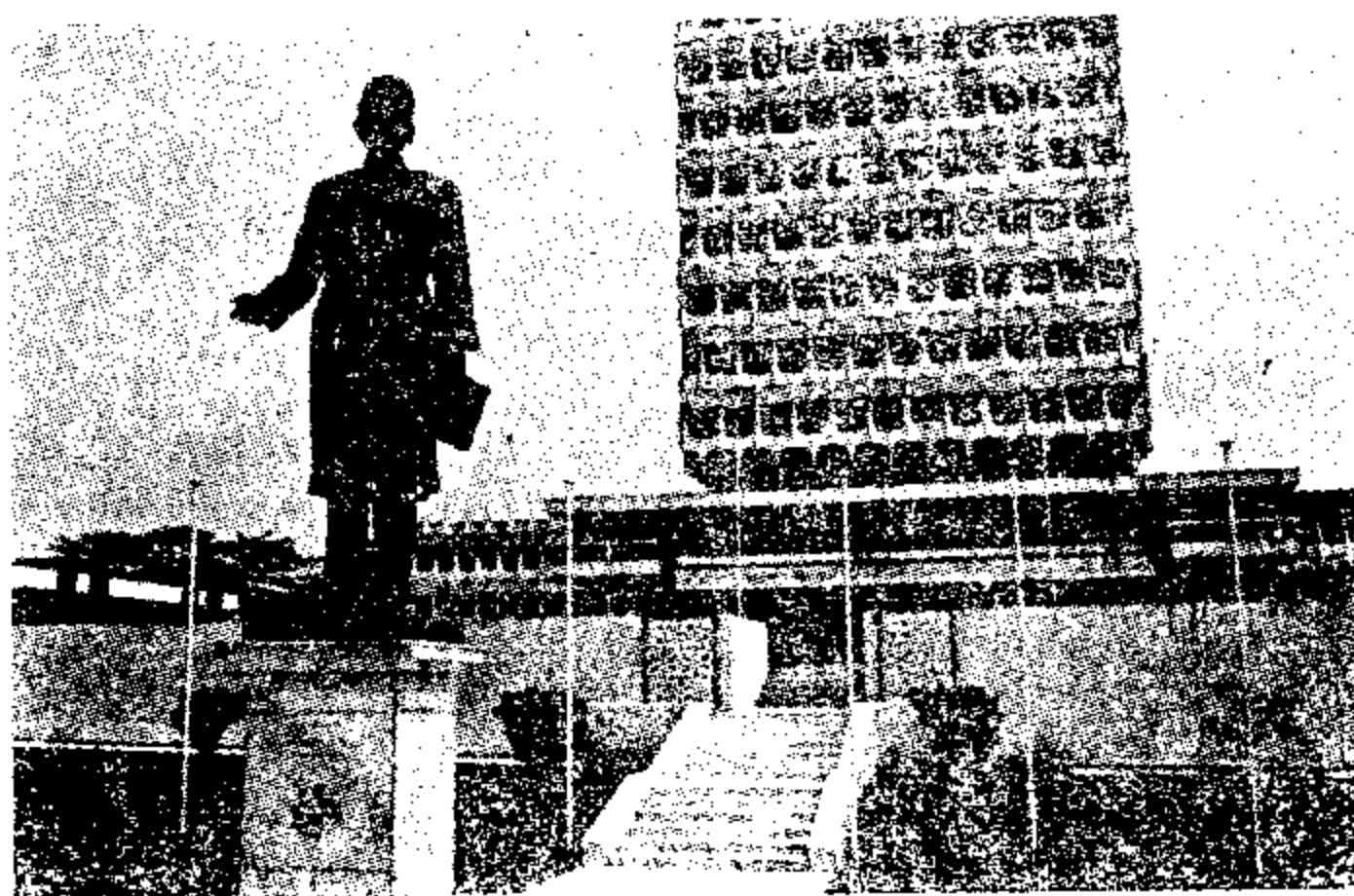
อาคารรัฐสภา

รัฐสภาของมาเลเซียมี ราคา ๑๖ ล้านเหรียญสหรัฐ ประกอบด้วยอาคารสามชั้นหนึ่งอาคาร และอาคารสิบแปดชั้นอีกหนึ่งอาคาร ซึ่งอาคารสิบแปดชั้นนี้มีความกว้างยาวด้านละ ๘๐ ฟุต มีความสูง ๒๕๐ ฟุต ภายในตัวอาคารประกอบด้วยที่ทำงานของคณะรัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนอาคารสามชั้นเป็นอาคารทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีความยาว ๓๘๐ ฟุต และความกว้าง ๒๕๐ ฟุต ชั้นล่างเป็นห้องรับรองแขก ซึ่งสามารถบรรจุคนได้ประมาณ ๕๐๐ คน นอกจากนี้ยังมีห้องสมุดใหญ่มีห้องทำพิธีทางศาสนา ห้องผู้สื่อข่าว และห้องอาหาร

ได้มีการเลือกสถานที่สร้างอาคารรัฐสภาให้ตั้งที่มุมด้านตะวันออกเฉียงเหนือของเนินเขาเลคการ์เด็น เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๐๒ และการก่อสร้างได้เริ่มขึ้นในเดือนกันยายน ๒๕๐๓ โดยได้ปรับยอดของเนินเขาให้เป็นที่ราบ ซึ่งมีเนื้อที่ ๘๐ เอเคอร์ ตัวอาคารรัฐสภามาเลเซียตั้งอยู่ตรงจุดสูงสุดของที่ราบนี้ ซึ่งอยู่เหนือระดับน้ำทะเล ๒๐๐ ฟุต

LIRT

อาคารใหญ่

ห้องประชุมของสภาทั้งสอง อันได้แก่สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา อยู่ในอาคารใหญ่ (อาคารสามชั้น) และที่มองเห็นเป็นหลังคารูปสามเหลี่ยมสูงขึ้นมา คือส่วนบนของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ที่ชั้นล่างของตึกใหญ่มีห้องลักษณะกลมสำหรับทำพิธีทางศาสนา ห้องนี้ มีเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๖ ฟุต สามารถจุผู้มาทำพิธีทางศาสนาได้ประมาณ ๑๐๐ คน นอกจากนี้ชั้นล่างของตึกใหญ่นี้ยังมีห้องรับรองแขก ซึ่งจุคนได้ประมาณ ๕๐๐ คน ห้องรับรองแขกนี้มีขนาดใหญ่เท่าเทียมกับห้องประชุมของสภาผู้แทนราษฎรซึ่งอยู่ชั้นบน

ชั้นล่างของตึกใหญ่ มีทางเดินแยกไปยังห้องต่าง ๆ เช่น ห้องรับรอง ห้องประชุมวุฒิสภา ห้องผู้สื่อข่าว ห้องแสดงภาพ และห้องปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐสภา

ข้างหน้าอาคารใหญ่จะเป็นบันไดลอย ซึ่งสามารถขึ้นไปยังห้องพักของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ นอกจากนี้บันไดลอยนี้ก็มีทางเดินไปยังสวนประดับซึ่งเป็นสถานที่รับลมของสมาชิกรัฐสภามาเลเซีย

LI RT

ส่วนชั้นที่หนึ่งของตึกใหญ่ชั้น ด้านหน้าใช้เป็นที่พักของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากห้องพักของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนี้ มีประตูเข้าไปยังห้องประชุมของสภาผู้แทนราษฎร ห้องประชุมของสภาผู้แทนราษฎรจุกนี้หนึ่งได้ ๑๖๐ ที่นั่ง ที่นั่งเหล่านี้สามารถตกแต่งเพิ่มเติมได้ในกรณีที่มีโอกาสพิเศษโดยยกที่วางแขนขึ้นแล้วใส่เบาะรองบุนวม

ที่นั่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จัดขึ้นเป็นชั้น ๆ ๔ ชั้น หันหน้าเข้าหากัน ที่ปลายสุดด้านหนึ่งเป็นบัลลังก์ของประธานสภาผู้แทนราษฎร เหนือบัลลังก์ขึ้นไปเป็นเพดานอลูมิเนียมรูปกรวย เก้าอี้ของประธานสภาผู้แทนราษฎรนี้ได้รับเป็นของขวัญจากสภาสามัญของประเทศอังกฤษ สิ่งตกแต่งสำคัญของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ก็คือหลังคาของที่ประชุมรูปสามเหลี่ยม ซึ่งมีความสูง ๘๐ ฟุต มีฐานยาว ๖๐ ฟุต หลังคานี้มีเสาหินรับน้ำหนักทั้งสองข้าง กล่าวกันว่าหลังคานี้เป็นสิ่งสร้างยากที่สุดในตึกรัฐสภามาเลเซีย โดยใช้เวลารสร้างถึงหกเดือน หลังคาทรงสามเหลี่ยมนี้เป็นสัญลักษณ์ทางพื้นเมืองสิ่งเดียวในตึกรัฐสภามาเลเซียทั้งหมด

ส่วนในห้องประชุมสมาชิกวุฒิสภาก็มีลักษณะคล้ายกับห้องประชุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่กล่าวมาแล้ว แต่มีขนาดเล็กกว่า และหลังคาเป็นหลังคาปกติมีหน้าต่างโปร่งแสงและมีโคมไฟประดับประดา หน้าต่างห้องประชุมสมาชิกวุฒิสภาเป็นหน้าต่างกระจก ตกแต่งเป็นลวดลายแบบศาสนาอิสลาม โดยใช้แก้วโมเสคสีแดงและสีน้ำเงินทำเป็นลวดลาย

การจัดเก้าอี้ในห้องประชุมสมาชิกวุฒิสภาจัดเป็นสองชั้น สำหรับสมาชิกวุฒิสภา ๖๘ คน ทางด้านหน้าเป็นบัลลังก์ของประธานวุฒิสภาและเหนือบัลลังก์ของประธานวุฒิสภาจะเป็นเพดานอลูมิเนียม

ทั้งห้องประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และห้องประชุมวุฒิสภาใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัย รวมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการแปล ด้านข้างของห้องประชุมสภาทั้งสองเป็นห้องกาแฟสำหรับสมาชิกสภา นอกจากนี้ยังมีห้องผู้สื่อข่าว ห้องพักผ่อน และห้องอาหารสำหรับเจ้าหน้าที่ นักข่าว และแขกผู้มาเยือน

สำหรับชั้นที่สองของตึกใหญ่ ประกอบด้วยปีกสองปีกซึ่งปีกทั้งสองจะเชื่อมกันโดยเฉลียงด้านหน้าซึ่งอยู่ระหว่างชั้นที่หนึ่งและชั้นที่สอง และด้านหลังก็มีทางเดิน

เชื่อมกัน ปีกทางด้านซ้ายมีห้องประชุมคณะกรรมการขนาดใหญ่ ๒ ห้อง จุดนี้ได้ห้องละ ๓๐ คน และมีห้องประชุมคณะกรรมการขนาดเล็กอีก ๔ ห้อง จุดนี้ได้ห้องละ ๑๒ คน นอกจากนั้นเป็นห้องทำงานและห้องพักของข้าราชการรัฐสภา และของพนักงานสมาคมรัฐสภาในเครือจักรภพ ส่วนปีกทางด้านขวา มีห้องอาหาร ๒ ห้อง ห้องหนึ่งจัดไว้เฉพาะสำหรับสมาชิกสภาทั้งสอง และอีกห้องสำหรับทั้งสมาชิกสภา แกรับเชิญ และข้าราชการ ห้องครัวตั้งอยู่ระหว่างห้องอาหารทั้งสองเป็นห้องครัวที่ทันสมัยสามารถ บริการอาหารสำหรับประมาณหนึ่งพันคนได้ในเวลาเดียวกัน

ส่วนตรงกลางของชั้นที่สอง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหลังคาของตึกรัฐสภา ได้จัดเป็นสวนลอยสำหรับสมาชิกของทั้งสองสภาสามารถใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจได้

จากชั้นหนึ่งของตึกใหญ่มีสะพานลอย ๒ แห่ง เชื่อมติดต่อกับตึกหอสูง สะพานลอยนี้ก็นับว่าเป็นสิ่งซับซ้อนอันหนึ่งของตึกรัฐสภา สะพานนี้ด้านข้างผนังด้วยกระจกสำหรับเครื่องปรับอากาศเช่นเดียวกับส่วนอื่น ๆ ของตึกรัฐสภา

ตึกหอสูง

ตึกหอสูงเป็นอาคารทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสสูง ๑๘ ชั้น มีความกว้างยาวด้านละ ๘๐ ฟุต มีความสูง ๒๕๐ ฟุต ตึกหอสูงนี้ใช้เป็นที่ทำงานของคณะรัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระหว่างสมัยประชุม ชั้นที่สองของตึกหอสูงนี้มีลักษณะเป็นปีกสองด้านไว้สำหรับอาคารันตุกะ หรือบุคคลสำคัญมายืน ชมการเดินพาเหรดในงานฉลองต่าง ๆ ซึ่งจะมีบริเวณด้านหน้าของตึกนี้

นอกจากนั้น ชั้นที่สิบหกของตึกหอสูงจะเป็นเฉลียงเปิด สามารถชมทิวทัศน์ได้ทั่วเมืองหลวงและใช้เป็นที่จัดงานแบบไม่เป็นทางการนัก

ลักษณะทางด้านสถาปัตยกรรม

ตึกรัฐสภาทั้งหมดสร้างเป็นลักษณะป้องกันความร้อนแบบระบายอากาศ ใช้กระจกกรองแสงเพื่อป้องกันความร้อนจากแสงอาทิตย์ และใช้คอนกรีตสร้างเป็นโพรงแบบรวงผึ้งรอบตัวตึก เครื่องปรับอากาศสำหรับตึกรัฐสภาอันนี้ กล่าวกันว่าใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพื้นที่ ๙ เอเคอร์ มีกำลังเครื่องถึง ๒,๐๐๐ แรงม้า

LIART

ส่วนสำคัญอีกอย่างหนึ่งของตึกรัฐสภามาเลเซีย ก็คือระบบส่งน้ำ ระบบไหลหมุนเวียนของน้ำเริ่มจากหลังคาไหลเรื่อยไปในคูซึ่งอยู่ภายใต้ตึก มีน้ำหมุนเวียนประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ แกลลอน การหมุนเวียนของน้ำอยู่ในอัตรา ๔๒,๐๐๐ แกลลอนต่อชั่วโมง การสร้างตึกรัฐสภามาเลเซียนี้ ใช้อิฐมากกว่าหนึ่งล้านก้อน ใช้เหล็กมากกว่า ๒,๒๐๐ ตัน ใช้คอนกรีตมากกว่า ๕๔,๐๐๐ ตัน ใช้ซีเมนต์มากกว่า ๒๐๐,๐๐๐ ตัน และใช้กระจกมากกว่า ๓๐๐ ตัน

พื้นฐานทางประวัติศาสตร์

รัฐธรรมนูญของประเทศมาเลเซีย ได้เริ่มก่อเป็นรูปร่างครั้งแรก ในปี พ.ศ. ๒๔๒๐ เมื่อสุลต่านของรัฐเปรัก ได้จัดตั้งสภาที่ปรึกษา ให้มีอำนาจบริหารและอำนาจนิติบัญญัติ สภาที่ปรึกษานี้มีหน้าที่เพียงให้คำปรึกษาเท่านั้น สุลต่านยังคงมีอำนาจเต็มในการบริหาร

ใน พ.ศ. ๒๔๓๘ มีรัฐ ๔ รัฐ เข้าร่วมเป็นสหพันธรัฐ คือรัฐเปรัก รัฐลังกอร์ รัฐเนกรี และรัฐปะหัง ซึ่งถือว่าเป็นการพยายามที่จะจัดตั้งรัฐบาลของสหพันธรัฐเป็นครั้งแรกจนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๔๕๒ ได้มีการจัดตั้งสภาสหพันธชน ซึ่งเป็นองค์กฤษฎีนิติบัญญัติในรูปแบบของรัฐสภา สภาสหพันธชนเป็นสภาที่มาจากการแต่งตั้ง มีสมาชิก ๑๓ คน ซึ่งรวมทั้งผู้ปกครองรัฐ ๔ รัฐด้วย และมีข้าหลวงใหญ่เป็นประธาน

สิบแปดปีหลังจากนั้น สภาสหพันธชนได้เปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญครั้งใหญ่ อันเป็นผลมาจากการลาออกของผู้ปกครองรัฐ และการแต่งตั้งสมาชิกสภาใหม่อีก ๔ คน ในระยะนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะและขนาดของสภาสหพันธชนหลายครั้ง แต่สภาสหพันธชนยังคงมาจากการแต่งตั้งทั้งหมดเหมือนเดิม จนกระทั่งเกิดสงครามโลกครั้งที่สองในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๕ ซึ่งการยึดครองของญี่ปุ่นในปี พ.ศ. ๒๔๘๕ นี้ ทำให้ประเทศมาเลเซียหยุดชะงักในด้านการพัฒนารัฐธรรมนูญ แต่ในขณะเดียวกันประชาชนก็มีความตื่นตัวทางการเมือง และหลังสงครามโลกครั้งที่สองในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ อังกฤษได้ก่อตั้งสหภาพมลายูขึ้นประกอบด้วยรัฐ ๙ รัฐ และอาณานิคมอีก ๒ แห่ง แต่ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนเชื้อสายมาเลย์ ได้คัดค้านรัฐธรรมนูญใหม่ซึ่งมีผลทำให้เกิดข้อตกลงสหพันธรัฐมาลายา ปี พ.ศ. ๒๔๙๑

ข้อตกลงสหพันธรัฐมาลายา เป็นสิ่งสุดท้ายที่อังกฤษเข้ามาเกี่ยวข้องในการวางพื้นฐานการปกครองแบบรัฐสภาของมาเลเซีย ภายใต้ข้อตกลงนี้ ได้มีการตั้งสภานิติบัญญัติของสหพันธรัฐขึ้นมีสมาชิกจำนวน ๗๕ คน สภานี้ยังคงมาจากการแต่งตั้ง แต่สมาชิกสภาก็เป็นตัวแทนของประชาชนทั้งประเทศ เพราะสมาชิกสภาประกอบด้วยตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์เฉพาะด้าน รวมทั้งด้านอุตสาหกรรมใหญ่ ๆ ด้านแรงงานและชนกลุ่มน้อย ซึ่งถือว่าเป็นความก้าวหน้าทางการเมืองอีกขั้นหนึ่ง

นอกจากนั้น ข้อตกลงสหพันธรัฐมาลายาได้มีบทบัญญัติให้จัดตั้งสภาบริหาร ซึ่งมีข้าหลวงใหญ่เป็นประธาน ซึ่งสภาบริหารนี้แท้จริงแล้ว เป็นการปูพื้นฐานของระบบคณะรัฐมนตรีในปัจจุบัน เพราะว่ารัฐมนตรีได้รับมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งและรับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ เมื่อมาถึงขั้นนี้แล้ว ประเทศมาเลเซีย ก็มีรูปแบบการปกครองแบบสภาเดียวและมีคณะรัฐมนตรี

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ข้าหลวงใหญ่ได้ออกจากตำแหน่งประธานสภานิติบัญญัติ จึงได้มีการแต่งตั้งประธานสภาใหม่ ประธานสภาคนแรกของมาเลเซีย คือ เคโตะ เซอร์มาทหมัด บิน มัท อากรัฐปะหัง ซึ่งอยู่ในตำแหน่งประธานสภาจนถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๘

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกมีขึ้นเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ ผลการเลือกตั้งปรากฏว่าพรรคพันธมิตร ได้รับเลือกตั้ง ๕๑ ที่นั่งจากจำนวนผู้ได้รับเลือกตั้ง ๕๒ ที่นั่ง ซึ่งสภาใหญ่ทั้งหมดมีสมาชิก ๙๘ คน ตวนกู อับดุล ราห์มาน บุตรา ผู้นำขององค์การสหมาเลย์ได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีของสหพันธรัฐมาลายา ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๙ ต่อจากนั้นได้มีการร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มาลายามีเอกราชและอธิปไตยอย่างสมบูรณ์ และในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ สภานิติบัญญัติก็ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญของสหพันธรัฐมาเลเซีย

เอกราช

เมื่อมาเลเซียได้รับเอกราช เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ แล้ว ประเทศมาเลเซียเริ่มมีประมุขของประเทศ ซึ่งได้แก่ พระมหากษัตริย์ตวนกู อับดุล

รามาน อิบนิ อัลมาร์ซุม ตวนกู มุฮะหมัด หลังจากนั้น ยางดี เปอร์ตวน อากอง ได้เป็นพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ โดยได้รับเลือกจากผู้ปกครองมาเลย์ และที่ประชุมของผู้ปกครองมาเลย์เป็นผู้เลือก

“พระมหากษัตริย์ ยางดี เปอร์ตวน อากอง ขณะทรงมีพระราชดำรัสในที่ประชุม”

ตวนกู अबดุล ราห์มาน ปุตรา เป็นนายกรัฐมนตรี คนแรกหลังจากมาเลเซียได้รับเอกราช มีรัฐมนตรี ๑๒ คน สภานิติบัญญัติแห่งสหพันธรัฐยังคงเป็นแบบสภาเดี่ยว สภานี้ถูกยุบในเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๒ และต่อจากนั้นอีกสองเดือนก็มีการเลือกตั้งทั่วไป

ผลการเลือกตั้งทั่วไปปรากฏว่า พรรคพันธมิตรเป็นฝ่ายชนะ แล้วได้เริ่มจัดตั้งระบบรัฐสภาแบบสองสภา คือ สภาผู้แทนราษฎร มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด ๑๕๕ คน และวุฒิสภา มีสมาชิก ๖๘ คน ซึ่งมาจากการแต่งตั้งและการเลือกตั้งทางอ้อม

ประธานสภาผู้แทนราษฎรคนแรก คือ ตะเต๊ะ ฮาจิ โมฮาเหม็ด โนอาบิน โอมาร์ ส่วนประธานวุฒิสภาคนแรก คือ ตะเต๊ะ ฮาจิ अबดุล ราห์มาน บิน โมฮาเหม็ด ยาบีน

เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๖ ได้เริ่มมีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญสหพันธรัฐมาเลเซียตอนนั้นประกอบด้วย รัฐมาลายา สิงคโปร์ ซาราวัก และ

LI RT

ซาบาร์ท อย่างไรก็ตาม เมื่อสิงคโปร์ได้แยกตัวออกไปในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ ก็ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในเรื่องนี้ด้วย

วุฒิสภา

สมาชิกวุฒิสภามีทั้งหมด ๖๘ คน สมาชิกจำนวน ๔๒ คน มาจากการแต่งตั้งโดยประมุขของประเทศ จากประชาชนซึ่งเป็นผู้อุทิศตนให้แก่สาธารณะ หรือเป็นผู้ประสบความสำเร็จในด้านอาชีพการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม การเกษตรกรรม กิจกรรมทางวัฒนธรรม หรือการบริการสังคมหรือเป็นตัวแทนของชนกลุ่มน้อย เป็นตัวแทนผลประโยชน์ของชนพื้นเมือง และสมาชิกอีก ๒๖ คน เลือกมาโดยสภานิติบัญญัติของรัฐ ๑๓ รัฐ ในมาเลเซีย แต่ละรัฐมีสมาชิกได้ ๒ คน ประธานและรองประธานวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งในที่ประชุมของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกวุฒิสภาจะต้องเป็นประชาชนที่มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปี สมาชิกวุฒิสภาจะดำรงตำแหน่งคราวละ ๖ ปี และสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาจะไม่สิ้นสุดเมื่อมีการยุบสภา

สภาผู้แทนราษฎร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน เดิมมีสมาชิกจำนวน ๑๐๔ คน แต่หลังจากที่รัฐซาราวักและรัฐซาบาร์ท ได้เข้าร่วมสหพันธรัฐมาเลเซีย เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๖ แล้ว จึงทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นเป็นทั้งหมด ๑๔๔ คน คือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑๐๔ คน มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนจากเขตเลือกตั้งต่าง ๆ จำนวน ๑๐๔ เขต ในภาคตะวันตกของมาเลเซีย ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีก ๔๐ คน มาจากการเลือกตั้งทางอ้อมของสภานิติบัญญัติของรัฐซาราวัก (จำนวน ๒๔ คน) และรัฐซาบาร์ท (จำนวน ๑๖ คน) และตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. ๒๕๑๐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน ๔๐ คน ที่มาจากการเลือกตั้งทางอ้อม เปลี่ยนมาเป็นเลือกตั้งทางตรง

เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับที่สอง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ซึ่งเป็นการจัดตั้งให้กรุงกัวลาลัมเปอร์เป็นดินแดนสหพันธ์ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๗ จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ

๓๖

ลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในรัฐเซลังกอร์จาก ๑๔ คน เหลือ ๑๑ คน และเพิ่มจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในรัฐบางรัฐ และให้ที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๕ ที่นั่ง แก่กรุงกัวลาลัมเปอร์ จึงทำให้เขตเลือกตั้งในมาเลเซียเพิ่มเป็น ๑๑๔ เขต แต่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในรัฐซาราวักและรัฐซาบฮ์ ดังนั้นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศมาเลเซีย จึงเพิ่มจำนวนเป็น ๑๕๔ คน

ประธานสภาผู้แทนราษฎรและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้รับเลือกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ในรัฐธรรมนูญได้มีข้อยกเว้นพิเศษสำหรับประธานสภาผู้แทนราษฎรที่อาจได้รับเลือกจากบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่เมื่อได้รับเลือกเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้ว จะถือว่าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย นอกเหนือจากจำนวนทั้งหมด ๑๕๔ คน ผู้ที่จะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ จะต้องมิอายุไม่ต่ำกว่า ๒๑ ปี และต้องไม่เป็นสมาชิกวุฒิสภาด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๕ ปี แต่ประมุขของประเทศทรงไว้ซึ่งอำนาจที่จะยุบสภาก่อนครบวาระได้ ตามคำแนะนำของนายกรัฐมนตรี

รัฐสภาในฐานะผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติของสหพันธรัฐมาเลเซีย มีอำนาจหน้าที่ในการออกกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัตินั้น อาจเสนอได้ในสภาใดสภาหนึ่ง แต่ร่างพระราชบัญญัติการเงินซึ่งเกี่ยวกับภาษีอากรและการใช้จ่ายเงินของรัฐ จะต้องเสนอและพิจารณาในสภาผู้แทนราษฎรก่อน เสร็จแล้วจึงจะเสนอให้วุฒิสภาพิจารณา เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว จึงเสนอต่อประมุขของรัฐ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นกฎหมาย

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติซึ่งสภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบแล้ว วุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเงิน ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งเดือนหลังจากวันที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติให้ความเห็นชอบ ส่วนร่างพระราชบัญญัติซึ่งมิใช่การเงิน วุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี

LI RT

การลงมติให้ความเห็นชอบสำหรับร่างพระราชบัญญัติทั่ว ๆ ไปต้องได้รับคะแนนเสียงข้างมาก แต่การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ต้องได้รับคะแนนเสียงอย่างน้อยสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของทั้งสองสภา

นอกจากอำนาจหน้าที่ในด้านนิติบัญญัติแล้ว รัฐสภาของมาเลเซียยังควบคุมกิจการด้านการคลังของรัฐบาล กล่าวคือ การขึ้นภาษี การปรับอัตราภาษี และการใช้จ่ายเงินของรัฐบาลจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา และรัฐสภาเป็นผู้ควบคุมนโยบายและการปฏิบัติงานของรัฐบาลให้เป็นไปตามความประสงค์ของมติมหาชน

รัฐสภามาเลเซีย เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงความเป็นประชาธิปไตยของสหพันธรัฐมาเลเซียมานานถึง ๑๗ ปี แต่แท้ที่จริงแล้วการพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยในมาเลเซีย ได้เริ่มมานานกว่านี้ตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สอง แล้วก็ค่อยพัฒนาจนได้รับเอกราช และในที่สุดก็กลายเป็นประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ประเทศหนึ่ง อนุสาวรีย์แห่งประชาธิปไตยของสหพันธรัฐมาเลเซียก็คือ อาคารรัฐสภามาเลเซีย ซึ่งมีพิธีเปิดเมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๖ พระมหากษัตริย์ตวนกู ไซด์ ปุตรา อิบนิ อัลบารฮัม ไซด์ ฮาซาน จามาลัลโลล์ ทรงมีพระราชดำรัสในพิธีเปิดตอนหนึ่งว่า

“รัฐสภาเป็นสัญลักษณ์ประชาธิปไตยของมาเลเซีย เป็นสิ่งที่ให้สิทธิและความรับผิดชอบแก่ประชาชนในการปกครองของตนเอง ให้เสรีภาพแก่ปัจเจกชนที่จะแสดงความคิดเห็น ให้ความยุติธรรมและความเสมอภาคเท่าเทียมกันตามกฎหมาย และให้ความเคารพระหว่างบุคคล”

การปรับปรุง ระบบงานรัฐสภา (4)

โดย... บุรีรักษ์ นามวัฒน์

การปรับปรุงระบบงานของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๗

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๑๗) ได้พิจารณาเห็นว่า ระบบงานของรัฐสภาในสมัยใหม่ไม่อาจจำกัดอยู่เฉพาะการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแต่เพียงอย่างเดียว โดยไม่มีหน่วยงานที่จะช่วยสนับสนุนข้อมูลข่าวสารให้สมาชิกรัฐสภาได้ จึงได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการปรับปรุงระบบงานของรัฐสภาขึ้นเรียกชื่อว่า “คณะกรรมการวิสามัญเพื่อปรับปรุงงานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา” ประกอบด้วย

นายบุญชนะ	อรรถากร	ประธานคณะกรรมการ
นายประสิทธิ์	ศรีสุชาติ	รองประธานคณะกรรมการ
นายกมล	สมวิเชียร	กรรมการ
นายเกษม	ศิริสัมพันธ์	กรรมการ
นางจันทน์	สันตะบุตร	กรรมการ
พันเอก จินดา	ณ สงขลา	กรรมการ
นายดำรง	ลัทธพิพัฒน์	กรรมการ

LIIRT

นายประเทือง	กิริติบุตร	กรรมธิการ
นายปราโมทย์	นาครทรรพ	กรรมธิการ
นายพนัส	สิมะเสถียร	กรรมธิการ
นางแรม พรหมโมบล	บุญยประสพ	กรรมธิการ
นายสมภพ	โหดระกิตย	กรรมธิการ
นายสมศักดิ์	ชูโต	กรรมธิการ
นายสำราญ	วังศพำห์	กรรมธิการ
นายเสน่ห์	จามริก	กรรมธิการ
นายโสรัจ	สุจรีตกุล	กรรมธิการ
นายชัยอนันต์	สมุทวนิช	กรรมธิการและเลขานุการ

ขอบเขตหน้าที่คณะของกรรมธิการ

คณะกรรมธิการวิสามัญเพื่อปรับปรุงงานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาได้อภิปรายปรึกษาหารือกันอย่างกว้างขวาง ถึงขอบเขตหน้าที่ของคณะกรรมธิการว่า ควรจะศึกษาเรื่องนี้อย่างแคบหรือกว้างเพียงใด จึงได้สรุปความคิดเห็นของคณะกรรมธิการเสนอหารือประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ๓ ประเด็น คือ

๑. คณะกรรมธิการได้พิจารณาถึงขอบเขตหน้าที่ของคณะกรรมธิการ ซึ่งปรากฏในคำสั่งแต่งตั้งว่า ให้ปรับปรุงงานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา โดยมีความเห็นว่า การปรับปรุงงานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดองค์การและการบริหารงานภายในของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา แต่เพียงอย่างเดียวโดยไม่พิจารณาถึงบทบาทและหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติทั้งหมด เช่น ระบบคณะกรรมธิการ ระเบียบแบบแผนและวิธีการปฏิบัติทั้งหลายอันเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการนิติบัญญัติที่เหมาะสมกับรัฐสภาไทย รวมตลอดถึงการพิจารณาความเหมาะสมที่จะจัดตั้งหน่วยงานอื่นที่ขนตรงต่อฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน องค์กรดำเนินการหรือควบคุมการเลือกตั้ง ฯ แล้วถ้าถือตามความเห็นนี้อาจทำให้

การปรับปรุงงานของรัฐสภาเป็นไปโดยขาดภาพพจน์และเป็นการมองปัญหาที่ไม่กว้างพอ

๒. ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมาธิการจึงมีความเห็นว่า การปรับปรุงสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ย่อมมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกับระบบงานรัฐสภาทั้งหมด ดังนั้นขอบเขตหน้าที่ของคณะกรรมาธิการจึงไม่ควรจำกัดอยู่เฉพาะแต่การพิจารณาปรับปรุงสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเท่านั้น แต่ควรเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงงานให้สอดคล้องกับระบบงานรัฐสภาในด้านอื่น ๆ ด้วย

๓. แม้ว่าคณะกรรมาธิการจะมีความเห็นว่าควรขยายขอบเขตงานของคณะกรรมาธิการให้ครอบคลุมกับระบบงานรัฐสภาโดยทั่ว ๆ ไป แต่ก็เห็นพ้องต้องกันว่าควรจุ่มงศึกษาและพิจารณาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาก่อน เพื่อหาทางเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาในระยะสั้น ส่วนในระยะยาวนั้น คณะกรรมาธิการเห็นควรที่จะทำการศึกษาและพิจารณาเสนอแนะแนวทางในการที่จะมีการปรับปรุงระบบงานรัฐสภาทั้งหมดต่อไป

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงมีบัญชาให้คณะกรรมาธิการชุดนี้ทราบ
ดังนี้

๑. ขอให้คณะกรรมาธิการจัดวางรูปส่วนราชการของรัฐสภา ให้แน่นอนตามนัยแห่งพระราชบัญญัติข้าราชการฝ่ายนิติบัญญัติเสียก่อน ทั้งนี้หมายถึงการวางอัตราข้าราชการและรายจ่ายต่าง ๆ ของแต่ละส่วนเพื่อติดต่อของงบประมาณต่อไปให้ทันสมัย ทั้งนี้เป็นการปรับปรุงระยะสั้น

๒. ส่วนเรื่องบทบาทของรัฐสภาในกาลข้างหน้านั้นเป็นเรื่องระยะยาว คณะกรรมาธิการควรจะได้ทำความเข้าใจความเห็นเสนอสภา เพื่อดำเนินการทางด้านกฎหมายและข้อบังคับการประชุมสภา

คณะกรรมาธิการ จึงได้กำหนดขอบเขตหน้าที่เพื่อพิจารณาปรับปรุงระบบงานของรัฐสภา ออกเป็น ๒ ขั้นตอน คือระยะสั้น และระยะยาว ดังนี้

ปัญหาในระยะสั้นในการปรับปรุงระบบงานรัฐสภา

พิจารณาศึกษาการจัดรูปองค์กร และหน้าที่ของกองต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

พิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน ในการบริหารงานของสำนักงาน
เลขาธิการรัฐสภา

พิจารณาศึกษาการจัดรูปองค์การ การบริหารงานบุคคล ฯลฯ

พิจารณาการจัดตั้งศูนย์ค้นคว้าและการปรับปรุงห้องสมุดให้เป็นศูนย์เอกสาร

พิจารณาดำเนินงาน เพื่อเตรียมการวางแผนกำลังคนในระยะสั้น และจัดหา

วัสดุอุปกรณ์รวมทั้งการร่วมมือทางวิชาการจากต่างประเทศ

ปัญหาในระยะยาวในการปรับปรุงระบบงานรัฐสภา

พิจารณาปรับปรุงระบบคณะกรรมการ ระเบียบแบบแผน และวิธีการ
ปฏิบัติทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนิติบัญญัติ

พิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผนกำลังคนต่อเนื่องจากที่ได้ทำไปแล้ว
ในการแก้ปัญหาระยะสั้น

พิจารณาความเหมาะสมที่อาจมีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ ซึ่งขึ้นกับฝ่ายนิติ-
บัญญัติ เช่น สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานผู้ตรวจการรัฐสภา
(Ombudsman) และองค์กรดำเนินการหรือควบคุมการเลือกตั้ง

การปรับปรุงระบบงานของรัฐสภาในระยะสั้น

การพิจารณาปรับปรุงระบบงานของรัฐสภาในระยะสั้น คณะกรรมการ
ชุดนี้มุ่งที่จะศึกษาว่า การจัดรูปองค์การสายงานบริหาร และกิจกรรมที่สำนักงาน-
เลขาธิการรัฐสภาดำเนินอยู่ หรือที่จะเปลี่ยนแปลงต่อไป จะสอดคล้องและเอื้ออำนวย
ให้รัฐสภาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหน้าที่ใหญ่ ๆ ๓ ประการ คือ
ด้านธุรการ หรืองานบริหารทั่วไป ด้านระเบียบงานรัฐสภา และด้านการบริการ-
ทางวิชา หรือไม่

ในการปรับปรุงงานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา คณะกรรมการได้
พิจารณาจัดรูปองค์การในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน การจัด
รูปองค์การและการกำหนดอัตรากำลังตามที่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเสนอต่อคณะ
ที่ปรึกษาระเบียบบริหาร และได้พิจารณาปรับปรุงการจัดรูปองค์การ และหน้าที่ของ
งานชิ้นใหม่สรุปได้ดังนี้

LIART

ตามรูปการจัตุรูปองค์การ และการแบ่งสายงานการบริหารตามรูปที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่มีการแบ่งแยกหน้าที่ให้ชัดเจน คณะกรรมาธิการจึงได้แบ่งหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาออกเป็น ๓ ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารทั่วไป ฝ่ายระเบียบวิธีการภายในสภา และฝ่ายวิชาการ และมีสำนักงานเลขานุการประธานสภา และรองประธานสภาขึ้นตรงต่อประธานรัฐสภา

งานบริหารทั่วไป

๑. กองกลาง คณะกรรมาธิการ มีความเห็นว่ากองกลางตามรูปเดิมยังคงมีอยู่แต่ควรให้ความสำคัญ แก่ผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้มากขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้เนื่องจากในระบบการบริหารงานสมัยใหม่ การบริหารงานบุคคลมีความสำคัญในการวางแผนกำลังคน การบรรจุบุคคลเข้าทำงาน การพัฒนาบุคคลภายในสำนักงานฯ และถ้าต้องการให้งานบริหารทั่วไปของสำนักงานฯ ก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องเน้นความสำคัญของผู้ที่รับผิดชอบด้านการบริหารงานบุคคล

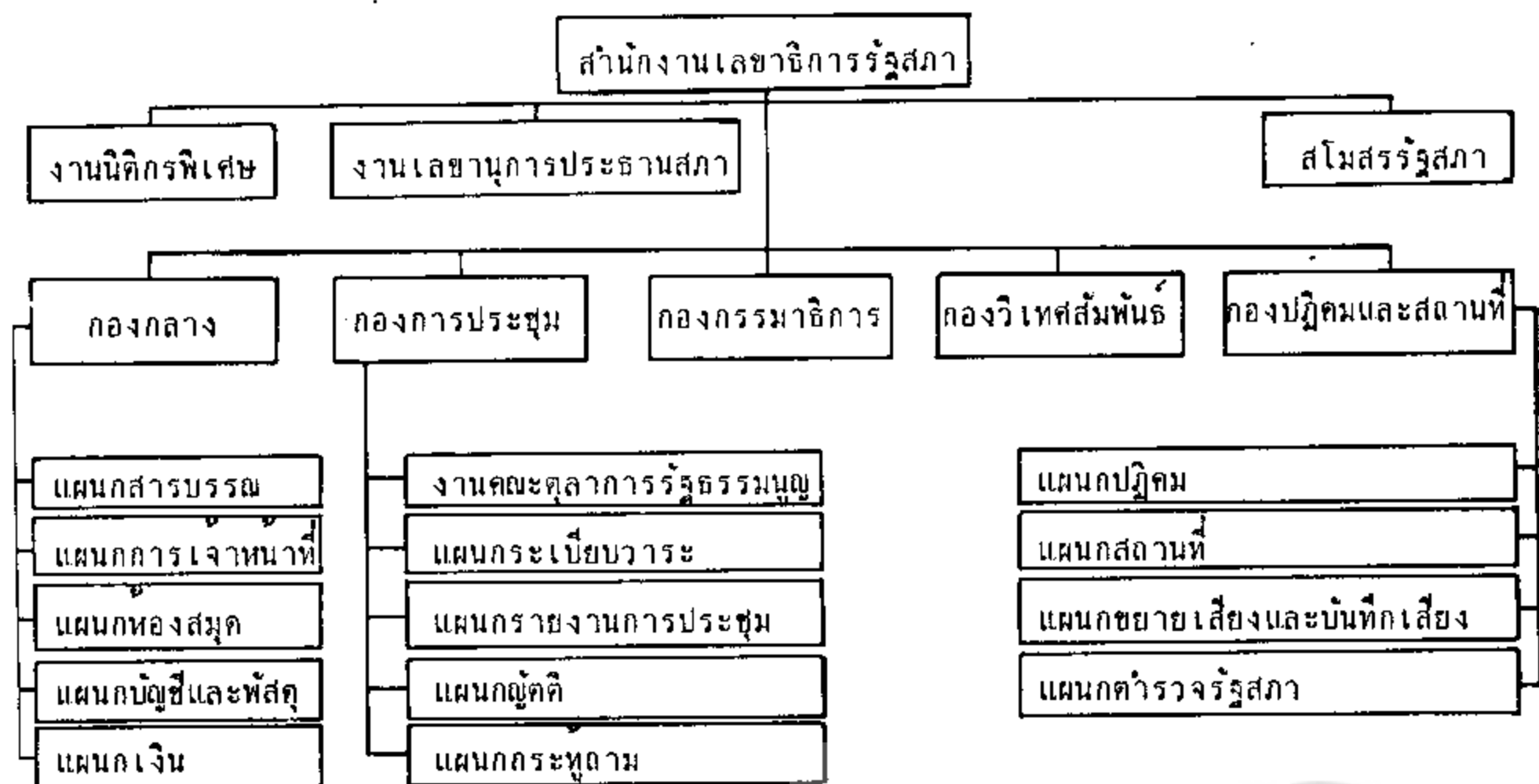
๒. กองคลังและพัสดุ คณะกรรมาธิการ พิจารณาเห็นว่าต่อไปงานของรัฐสภาจะขยายขอบเขตออกไปกว้างขวางกว่าเดิม การบริหารงานคลัง งบประมาณ และพัสดุเป็นเรื่องสำคัญที่จะช่วยอำนวยความสะดวกกับงานด้านอื่น ๆ ของสำนักงานฯ

๓. กองการประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติงานของรัฐสภามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเผยแพร่ให้ประชาชนทราบโดยใกล้ชิด จึงควรตั้งกองประชาสัมพันธ์ขึ้นให้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ทุกด้านของรัฐสภา การต้อนรับ การติดต่อสอบถาม เป็นเจ้าของเรื่องในการจัดการในพิธีการต่าง ๆ มีหน่วยงานย่อย คือ งานติดต่อสอบถาม และงานพิธีการ

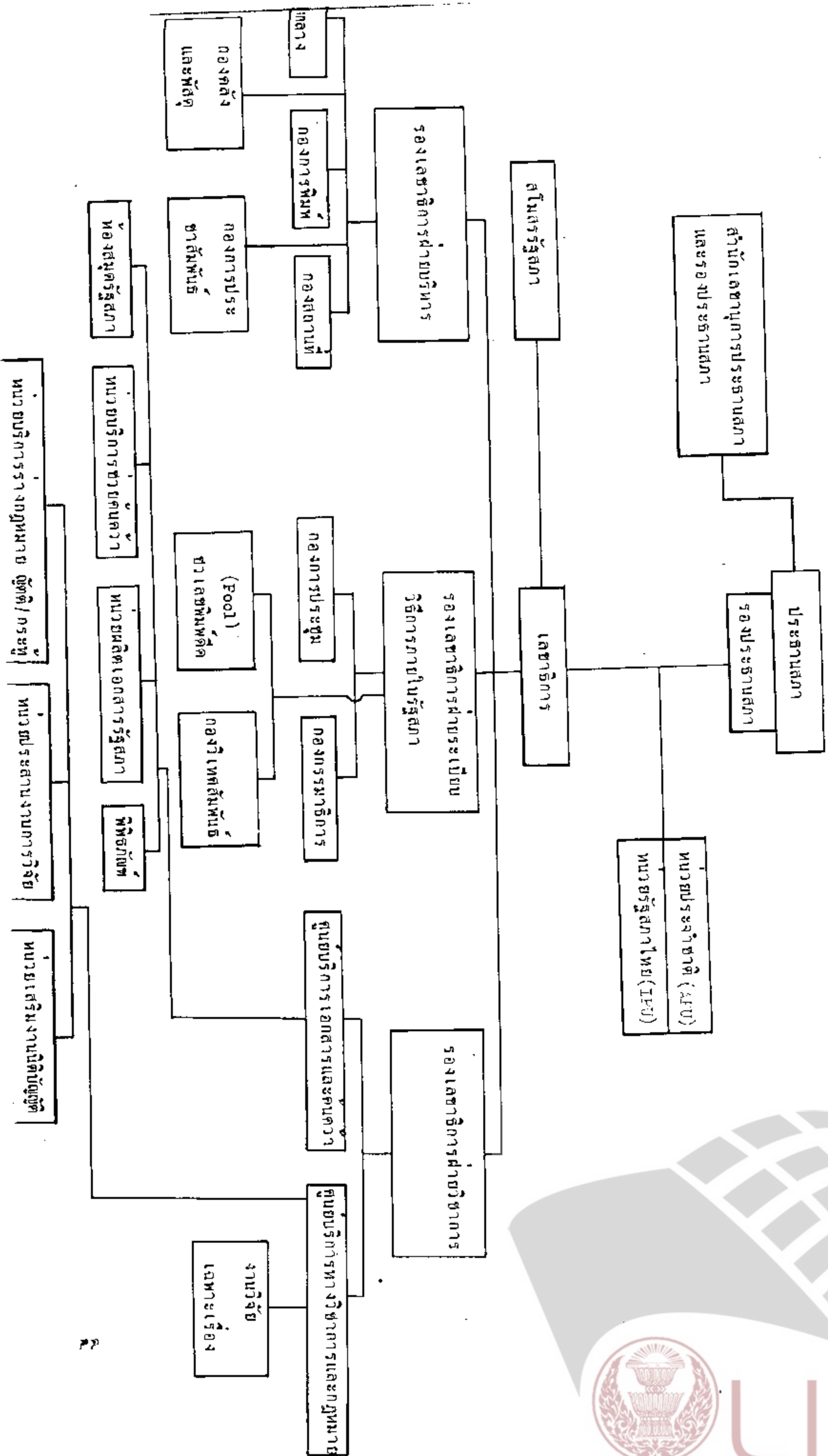
๔. กองการพิมพ์ คณะกรรมาธิการมีความเห็นว่างานพิมพ์ของรัฐสภา ซึ่งได้แก่การพิมพ์รายงานการประชุม รายงานการประชุมของคณะกรรมาธิการ รัฐสภาสาร ฯลฯ นั้นเป็นงานใหญ่ ถ้ารัฐสภาต้องการรายงานเหล่านี้ให้ทันท่วงที รัฐสภาควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านนี้โดยเฉพาะ อนึ่งในการปรับปรุงงานของรัฐสภาต่อไป รัฐสภาจะต้องมีเอกสาร หนังสือ เกี่ยวกับระบบงานของรัฐสภาแจกสมาชิก

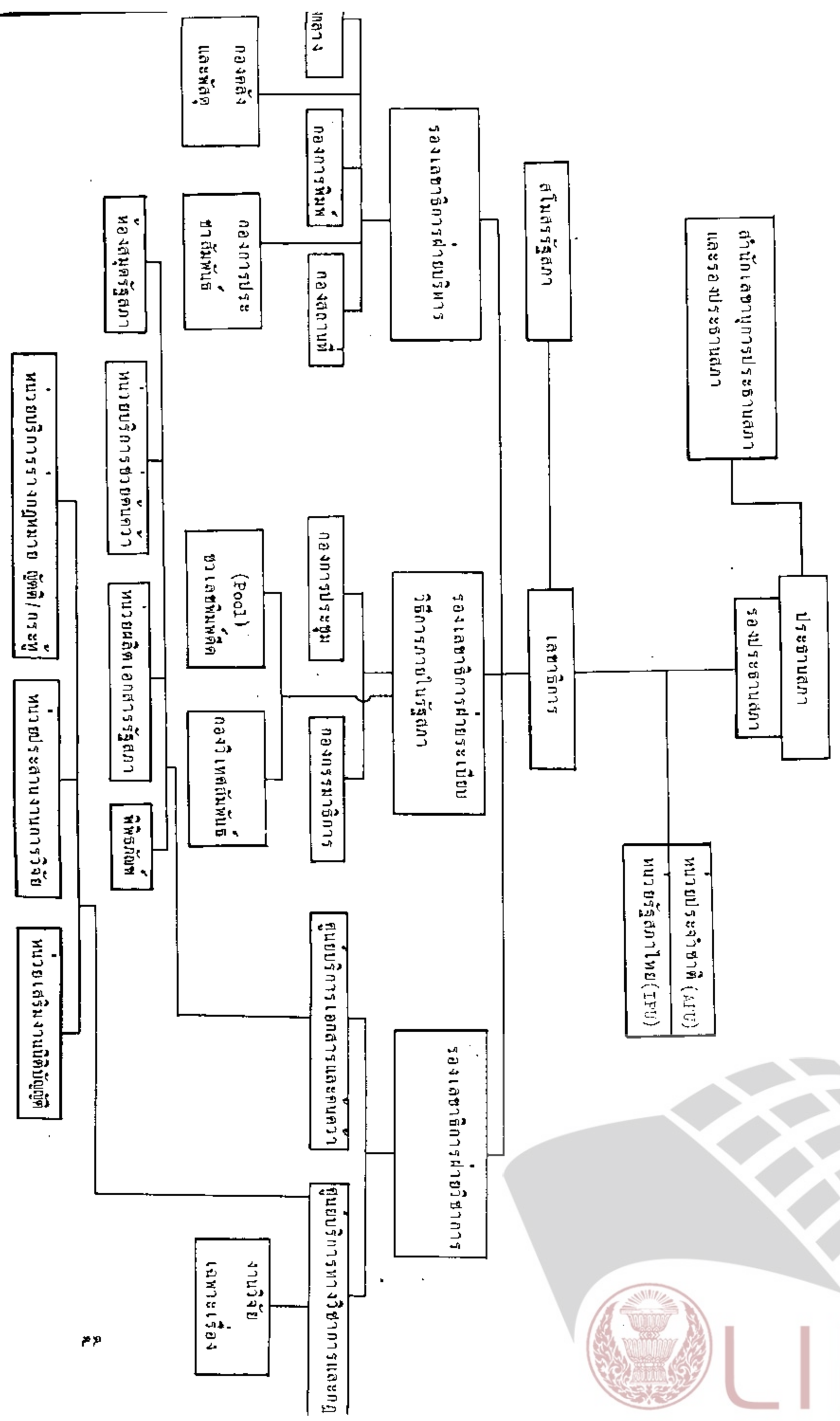
การแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
และสายงานบริหารในปัจจุบัน (ก่อนการปรับปรุง)

การจัดรูปองค์การและสายงานบริหารตามคณะกรรมการมาธิการพิจารณาแล้วเสนอเพื่อทำเป็นกการ

การจัดรูปองค์การและสายงานบริหารตามที่คณะกรรมการพิจารณาแล้ว เสนอเพื่อทำ เป็นการ

ประชาชน งานด้าน^{๕๔} จึงควรแยกมาตั้งเป็นกอง ชื่อว่า กองการพิมพ์ และในระยะยาวสภาอาจมีความจำเป็นที่จะต้องมีโรงพิมพ์เป็นของตนเอง

๕. กองอาคารและสถานที่ คณะกรรมาธิการ มีความเห็นว่า การรับผิดชอบเกี่ยวกับอาคารสถานที่เป็นเรื่องสำคัญมากเรื่องหนึ่ง จำเป็นต้องมีหน่วยงานขึ้นรับผิดชอบในการบำรุงรักษาและจัดสถานที่ คือ กองอาคารและสถานที่ มีหน่วยงานแยกออกเป็น ๓ ลักษณะคือ งานบำรุงรักษา งานรักษาความปลอดภัย หรือตำรวจสภาและงานจัดสถานที่

งานของทั้ง ๕ กองนี้ ขึ้นอยู่กับฝ่ายบริหารทั่วไป มีรองเลขาธิการฝ่ายบริหาร ผู้ควบคุม ๑ คน

ระเบียบวิธีการภายในสภา

คณะกรรมาธิการ มีความเห็นว่า งานของกองการประชุม และกองกรรมาธิการในปัจจุบันเป็นงานหลักของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ซึ่งจะต้องขยายขอบเขตไปอีกมากโดยเฉพาะงานของกองกรรมาธิการ เมื่อระบบคณะกรรมาธิการได้รับการปรับปรุงคณะกรรมาธิการชุดต่าง ๆ จะต้องมีคณะผู้ช่วย (Staff) เป็นของตนเอง ในระยะแรกนี้ แม้จะยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงระบบคณะกรรมาธิการก็ควรมีการริเริ่มจัดตัวบุคคลที่จะมาทำหน้าที่ผู้ช่วยคณะกรรมาธิการในสาขางานต่าง ๆ ได้

ส่วนเจ้าหน้าที่ชวเลขและพิมพ์ดีด ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนน้อย และกระจายอยู่ตามกองต่าง ๆ หากรัฐสภาต้องการปฏิบัติงานด้านการประชุมทั้งของสภาของกรรมาธิการ ให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรที่จะเพิ่มเจ้าหน้าที่สองฝ่ายนี้ให้มากพอกับปริมาณงาน และใช้วิธีการตั้ง Pool ขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลล้นตัว ทั้งในการปฏิบัติงานและการบรรจุและเลื่อนชั้น

สำหรับกองวิเทศสัมพันธ์ ซึ่งได้รวมเอางานเอกสารต่างประเทศและงานประชุมสหภาพรัฐสภานั้น ให้รวมอยู่ในฝ่ายระเบียบวิธีการภายในสภา

งานฝ่ายระเบียบวิธีการภายในสภานี้ มีรองเลขาธิการฝ่ายระเบียบวิธีการในรัฐสภา เป็นผู้ควบคุม ๑ คน

งานด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สมาชิกรัฐสภา

คณะกรรมการชุดนี้ มีความเห็นว่างานฝ่ายวิชาการนี้ เป็นงานที่มีความจำเป็น และควรริบดำเนิการจัดตั้งขึ้นโดยเร็ว งานด้านนี้เป็นการจัดบริการสมาชิกที่ไม่เคยมีมาก่อน จึงควรให้ฝ่ายนี้มีอิสระมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และคณะกรรมการได้พิจารณาเกี่ยวกับทางเลือกของการจัดฝ่ายวิชาการเป็น ๒ ประการ คือ

๑. จัดตั้งฝ่ายนี้ทั้งหมดให้อยู่ในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเป็นส่วนหนึ่ง โดยมีรองเลขาธิการฝ่ายวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบงานภายใต้การบังคับบัญชาของเลขาธิการ

๒. จัดตั้งฝ่ายวิชาการเป็นหน่วยงานเอกเทศขึ้นอยู่กับเลขาธิการโดยตรง แต่เจ้าหน้าที่ทั้งหมดไม่เป็นข้าราชการฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อคงความเป็นอิสระ และความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่อาจมีขึ้นระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายวิชาการ

จากการพิจารณาทางเลือกทั้งสองประการนี้ คณะกรรมการเห็นว่าควรใช้วิธีทั้งสองรวมกัน คือสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการเป็นข้าราชการฝ่ายนิติบัญญัติในงานที่จำเป็นจะต้องมีอยู่ เช่น งานห้องสมุด งานบริการค้นคว้า พิพิธภัณฑ์ งานผลิตเอกสารรัฐสภา งานบริการร่างกฎหมาย และกระทู้ถาม ส่วนงานให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภาในการศึกษาวิจัยปัญหาใหญ่ ๆ ที่มีความสลับซับซ้อนให้ ใช้วิธีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

งานด้านการให้บริการทางวิชาการ แก่สมาชิกรัฐสภาอยู่ภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาของรองเลขาธิการฝ่ายวิชาการ ประกอบด้วยงานหลัก ๒ ด้านคือ ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า และศูนย์บริการทางกฎหมายและวิชาการ

๑. ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า มีหน้าที่ในการบริการค้นเอกสารหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ ตามความต้องการของสมาชิกรัฐสภาตลอดจนผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องในวงงานสภา ฯ บริการค้นคว้าวรรวบรวมข้อมูล หรือตามหัวข้อที่สมาชิกรัฐสภาแสดงความจำนง เก็บรวบรวมเอกสารต่าง ๆ เพื่อบริการแก่สมาชิกรัฐสภา ติดต่อกับแหล่งเอกสารอื่น ๆ เพื่อความกว้างขวางในการบริการ เช่น ห้องสมุด และสถาบันวิจัย

ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จัดรวบรวมวัตถุเอกสารที่มีค่าทางประวัติศาสตร์การปกครองระบบรัฐสภา เพื่อจัดทำเป็นพิพิธภัณฑ์รัฐสภา มีหน่วยงานย่อยคือ ห้องสมุดรัฐสภา ฝ่ายบริการค้นคว้า ฝ่ายผลิตเอกสารรัฐสภา พิพิธภัณฑ์

๒. ศูนย์บริการทางกฎหมายและวิชาการ มีหน้าที่บริการสมาชิกรัฐสภา ในด้านการช่วยร่างกฎหมาย เขียนกระทู้และร่างญัตติ ช่วยรวบรวมเหตุผลประกอบร่างกฎหมายญัตติ และกระทู้ ทำเปรียบเทียบกฎหมายที่แก้ไขและกฎหมายเดิม บริการประสานงานกับสถาบันวิจัยต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุป ผลการวิเคราะห์ และประสานงานกับหน่วยวิจัย มีหน่วยงานย่อย คือ งานบริการสมาชิกรัฐสภา หน่วยประสานงานการวิจัยและหน่วยอาสาสมัครเสริมงานนิติบัญญัติ

การปรับปรุงระบบงานของรัฐสภาในระยะยาว

คณะกรรมการวิสามัญ เพื่อปรับปรุงงานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ได้ประชุมปรึกษาเพื่อนำข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบงานของรัฐสภาในระยะยาว ด้วยการพิจารณาปัญหา ๓ ประการดังกล่าวแล้ว คือ

๑. พิจารณาปรับปรุงระบบคณะกรรมการ - ระเบียบแบบแผน และวิธีการปฏิบัติทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนิติบัญญัติ

๒. พิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผนกำลังคน ต่อเนื่องจากที่ได้กระทำไปแล้วในการแก้ปัญหาระยะสั้น

๓. พิจารณาความเหมาะสมที่อาจมีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ ซึ่งขึ้นกับฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานผู้ตรวจการของรัฐสภา (Ombudsman) และองค์การดำเนินการ หรือควบคุมการเลือกตั้ง

ในการพิจารณาปัญหาข้อแรก คณะกรรมการชุดนี้ได้แบ่งงานออกเป็นสองส่วน คือ คณะกรรมการชุดนี้เป็นผู้พิจารณาปรับปรุงระบบคณะกรรมการ ส่วนข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระเบียบแบบแผนและวิธีปฏิบัติทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนิติบัญญัติ คณะกรรมการได้เสนอให้มีการตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่ง มีรองเลขาธิการรัฐสภาเป็นประธาน หัวหน้ากองในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาทุกกองเป็นกรรมการ

๑. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบคณะกรรมการ และระเบียบ วิธีปฏิบัติภายในรัฐสภา

๑.๑ ระบบคณะกรรมการ คณะกรรมการชุดต่าง ๆ ของรัฐสภา อาจเรียกได้ว่าเป็นสภาส่วนเล็ก (Little Legislature) ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานของรัฐสภา คณะกรรมการชุดต่าง ๆ มีขึ้นเพื่อแบ่งงานของรัฐสภา ซึ่งมีขอบเขตกว้างขวางและเกี่ยวข้องกับปัญหาซึ่งสลับซับซ้อน คณะกรรมการจึงเป็นคณะทำงานของรัฐสภานั้นเอง

บทบาทของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ของรัฐสภาขึ้นอยู่กับรูปแบบของรัฐสภา กล่าวคือ ประเทศที่มีการปกครองระบบประธานาธิบดี จะให้ความสำคัญต่อคณะกรรมการมาก ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอเข้าสู่สภาจะต้องผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการสามัญชุดต่าง ๆ ก่อน แล้วแต่ที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้นจะอยู่ในขอบเขตหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญชุดใด คณะกรรมการธิการดังกล่าวมีอำนาจที่จะพิจารณาไม่เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น ๆ ต่อสภาได้

ส่วนประเทศที่มีการปกครองแบบรัฐสภานั้น เดิมทีเดียวบทบาทของคณะกรรมการมีขอบเขตจำกัดทั้งนี้เพราะรัฐบาล (ฝ่ายบริหาร) เป็นพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมากในสภาอยู่แล้ว ทำให้รัฐสภามีฐานะเป็นเพียงสถาบันที่รับรองมติของพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมาก ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อรัฐสภาโดยฝ่ายบริหารได้รับการกลั่นกรองจากที่ประชุมของพรรคมาแล้ว คณะกรรมการชุดต่าง ๆ ของรัฐสภาจึงมีหน้าที่เพียงพิจารณาร่างกฎหมายอีกชั้นหนึ่งเท่านั้น ไม่มีบทบาทในการประชุมปรึกษาเพื่อเสนอแนะนโยบายในด้านต่าง ๆ ต่อรัฐสภา เพราะการพิจารณานโยบายหรือปัญหาสำคัญ ๆ ของประเทศ ฝ่ายบริหารมักนิยมใช้วิธีตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นเพื่อพิจารณา มากกว่าที่จะมอบให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญชุดต่าง ๆ เป็นผู้พิจารณา

อย่างไรก็ดี รัฐสภาของประเทศต่าง ๆ ทั้งที่มีระบบการปกครองแบบประธานาธิบดี และระบบการปกครองแบบรัฐสภา ล้วนแต่มีแนวโน้มที่จะพิจารณาปรับ-

ปรับปรุงระบบคณะกรรมการ^{๕๕} ๕๕ ทงนเพราะปัจจุบันกิจการที่อยู่ในวงงานของรัฐสภา ขยายขอบเขตกว้างขวางออกไปมาก ปัญหาในด้านต่าง ๆ มีมากขึ้นและสลับซับซ้อน ยิ่งขึ้น การที่จะตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ซึ่งทำหน้าที่เฉพาะเรื่องเป็นการชั่วคราว อยู่บ่อย ๆ จึงกลายเป็นอุปสรรคที่ทำให้รัฐสภาไม่สามารถจะพิจารณาศึกษาปัญหา และ หาช่องทางในการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ ดังนั้นหลายประเทศจึงได้ทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการที่ใช้กับการตั้งคณะกรรมการของรัฐสภาเสียใหม่ โดยตั้ง คณะกรรมการสามัญ (Standing Committee) ในสาขางานต่าง ๆ เป็นประจำตลอด อายุของสภา

การเปลี่ยนแปลงในทางที่เพิ่มบทบาทของคณะกรรมการสามัญ ให้ ขยายขอบเขตกว้างขวางออกไปกว่าเดิมนี้ เนื่องจากเหตุผลสำคัญ ๆ หลายประการคือ

๑. กิจการของรัฐสภามีจำนวนมากขึ้นทุกขณะ
๒. จำนวนและความสลับซับซ้อนของร่างพระราชบัญญัติ ที่เสนอเข้าสู่ สภา มีจำนวนมากขึ้นและสภาไม่อาจพิจารณาศึกษาได้อย่างทั่วถ้วนหากไม่ปรับปรุง ภาลใภายใน เช่น ระบบคณะกรรมการ และคณะผู้ช่วย (Staff) เสียใหม่
๓. ปัญหาที่ฝ่ายนิติบัญญัติจะต้องพิจารณาในปัจจุบัน เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้อง อกับกิจการที่มีลักษณะพิเศษที่ต้องการความช่วยเหลือเฉพาะ
๔. การประชุมปรึกษาของสมาชิกทั้งสภาในเรื่องที่มีความยุ่งยาก สลับซับซ้อน โดยไม่มีการศึกษาข้อมูลและทางเลือก ทำให้การตัดสินใจของสภาเป็นไปอย่าง ามีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
๕. รัฐสภาชาติกลไกที่จะช่วยติดตามผลงานของฝ่ายบริหารและการพิจารณา ร้องราวที่ประชาชนร้องเรียนมาในรูปแบบต่าง ๆ
๖. ปัจจุบันมีกลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่มต่าง ๆ ที่ประชาชนจัดตั้งขึ้นเพื่อ ศึกษารักษาสิทธิมากมาย จึงมีความจำเป็นที่รัฐสภาจะต้องมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ติด อกกับกลุ่มเหล่านี้ นอกเหนือไปจากการติดต่อโดยตรงระหว่างผู้แทนกับราษฎรซึ่งมีอยู่ ี่ในธรรมดาแล้ว

๗. โดยปกติ รัฐสภาจะมีสมัยประชุมที่มีเวลาน้อย (สมัยหนึ่งมี ๙๐ วัน) แต่ปัญหาและเรื่องราวต่าง ๆ ที่สภาต้องประชุมปรึกษากัน อาจยืดเยื้อไปและแม้แต่ในเวลาที่ไม่มีสมัยประชุม สภาจึงจำเป็นต้องมีคณะผู้ช่วยที่คอยทำงาน เพื่อศึกษาติดตามผลของเรื่องราวต่าง ๆ ที่สภาได้มีมติไปแล้ว ในเวลาที่สภาไม่ได้มีสมัยประชุม แต่รัฐบาลซึ่งเป็นฝ่ายบริหารดำเนินกิจการต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา สภาจึงจำเป็นต้องมีวิธีที่จะติดตามเผื่อดูการบริหารงานของรัฐบาลอยู่ด้วยทุกขณะ

๘. ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ รัฐสภาจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัย ติดตามและประเมินผลของการบริหารราชการของรัฐบาลตลอดเวลา และรัฐสภาจะสามารถทำหน้าที่นี้ได้ก็โดยการแบ่งงานภายในของรัฐสภาเองด้วย

การจัดแบ่งงานโดยการตั้งคณะกรรมการสามัญของรัฐสภา ที่มีอยู่ในประเทศต่าง ๆ อาจแบ่งได้เป็น ๒ รูป คือ

๑. ตั้งคณะกรรมการสามัญให้ครอบคลุมงานของกระทรวงแต่ละกระทรวง

๒. ตั้งคณะกรรมการสามัญให้ครอบคลุมสาขากิจกรรมใหญ่ ๆ ที่รัฐบาลจัดทำแต่คาบเกี่ยวงานในหน้าที่ของกระทรวงหลาย ๆ กระทรวง

ตัวอย่างตามข้อ ๑ เช่น กระทรวงมี ๑๐ กระทรวง ตั้งคณะกรรมการสามัญ ๑๐ คณะ ทำหน้าที่พิจารณากฎหมายและเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับงานของกระทรวงแต่ละกระทรวง

ตัวอย่างตามข้อ ๒ กระทรวงมี ๑๐ กระทรวง แต่คณะกรรมการสามัญอาจมีเพียง ๕ คณะ แต่ละคณะทำหน้าที่พิจารณากฎหมาย และเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับงานของกระทรวงต่าง ๆ ที่มีลักษณะคาบเกี่ยวกัน เช่น คณะกรรมการเศรษฐกิจ พิจารณาปัญหาของกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฯลฯ

การตั้งคณะกรรมการสามัญตามแบบที่ ๒ ดีกว่าและมีประโยชน์กว่า เพราะเป็นไปตาม Functional Activities และนิยมอิงการแบ่งกิจกรรมตามแผนเศรษฐกิจแห่งชาติ

ในการพิจารณาปรับปรุงระบบคณะกรรมการข้าราชการของประเทศไทยจะต้องกระทำให้สอดคล้องกับรูปแบบของรัฐสภาประกอบกันกับการปรับปรุงระบบงานของรัฐสภาในส่วนอื่น ๆ ให้รับกันด้วย

ในการนี้คณะกรรมการวิสามัญเพื่อปรับปรุงระบบงานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ได้เสนอข้อที่ควรนำมาพิจารณา หลายประการคือ

๑. รูปแบบและบทบาทของคณะกรรมการที่เป็นมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึงปัจจุบัน

๒. ระเบียบวิธีปฏิบัติทางรัฐสภา

๑. รูปแบบและบทบาทของคณะกรรมการที่เป็นมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึงปัจจุบัน
ในส่วนที่เกี่ยวกับรูปแบบของคณะกรรมการนี้ รัฐสภาไทยได้ใช้วิธีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญแบ่งตามกิจกรรมของรัฐ และมีคณะกรรมการวิสามัญ (ad hoc committee) พิจารณาปัญหา และร่างพระราชบัญญัติที่ฝ่ายบริหารเป็นผู้เสนอ

เนื่องจากคณะกรรมการวิสามัญประกอบด้วยผู้แทนของฝ่ายบริหารจำนวนหนึ่งส่วนคณะกรรมการวิสามัญประกอบด้วยสมาชิกสภาส่วน ๆ ฝ่ายบริหารจึงนิยมใช้คณะกรรมการวิสามัญมากกว่าคณะกรรมการสามัญ ร่างพระราชบัญญัติที่สำคัญ ๆ มักจะผ่านคณะกรรมการวิสามัญ คณะกรรมการสามัญไม่มีบทบาทมากเท่าที่ควร เพราะฝ่ายบริหารมีแนวโน้มที่จะจำกัดขอบเขตงานของฝ่ายนิติบัญญัติตลอดมา

๒. ระเบียบวิธีปฏิบัติทางรัฐสภา

ส่วนบทบาทของคณะกรรมการวิสามัญ ตามระเบียบวิธีปฏิบัติทางรัฐสภาที่ใช้กันอยู่ คณะกรรมการวิสามัญจะประชุมปรึกษากันได้ ก็เฉพาะในกรณีที่ทางสภามีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแล้วส่งให้คณะกรรมการวิสามัญ นำไปพิจารณาในข้อกฎหมาย และเพื่อทำหน้าที่รับคำแปรญัตติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น เมื่อใดที่ไม่มีร่างพระราชบัญญัติส่งมา คณะกรรมการวิสามัญก็ไม่มีการประชุมปรึกษา ทั้ง ๆ ที่ปัญหาด้านนโยบายที่สำคัญ ๆ หลายเรื่อง ซึ่งรัฐสภาควรสนใจทำการศึกษาควบคู่ไปกับการดำเนินนโยบายของรัฐบาล จึงไม่ได้ถูกนำมาพิจารณา

กันในคณะกรรมการชุดต่างๆ ตามความเป็นจริงแล้วคณะกรรมการสามัญเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิบัติงานของรัฐสภาแต่คณะกรรมการสามัญดังกล่าวมีบทบาทอันจำกัดมาก

ที่เป็นเช่นนี้คงเนื่องมาจากสาเหตุ ๒ ประการดังต่อไปนี้

๑. สมาชิกสภายังมีประสบการณ์น้อย
๒. การตีความคำว่า “วงงานของรัฐสภา”

๑. สมาชิกสภายังมีประสบการณ์น้อย ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ร่างพระราชบัญญัติที่สำคัญ ๆ และเป็นเรื่องนโยบายที่สลับซับซ้อน รัฐสภามักใช้วิธีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญ คณะกรรมการสามัญจึงทำหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ (จำกัดเฉพาะในข้อกฎหมายตามที่ปรากฏอยู่ในมาตราต่าง ๆ และรับคำแปรญัตติ) ที่เป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป (routine) ไม่มีความสำคัญ และในขณะเดียวกัน ข้อบังคับการประชุมสภาที่ผ่านมา เป็นไปในลักษณะที่ไม่ต้องการให้รัฐสภามีบทบาทในการตรวจตรานโยบาย หรือการบริหารงานของฝ่ายบริหารมากนัก คณะกรรมการสามัญจึงไม่สามารถจะมีการประชุมเพื่อพิจารณาปัญหาในการบริหารงานของฝ่ายบริหารได้ เพราะจะมีการประชุมได้ก็ต่อเมื่อมีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

จากเหตุผลที่กล่าวนี้จึงทำให้สมาชิกสภาขาดประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานของรัฐบาลในบางส่วนไปอย่างน่าเสียดาย เมื่อสมาชิกสภาขาดประสบการณ์ก็พลอยเป็นผลให้คณะกรรมการขาดประสบการณ์ไปด้วย ตัวอย่างเช่น การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี คณะกรรมการพิจารณางบประมาณก็เป็นคณะกรรมการวิสามัญซึ่งจะต้องมีการแต่งตั้งและเลือกตั้งขึ้นเป็นประจำทุกปี ทำให้กรรมการคนหนึ่ง ๆ ไม่อาจมีโอกาสดูหาความชำนาญในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลได้ เพราะเมื่อหมดหน้าที่ในปีหนึ่ง ๆ แล้วก็ต้องหมดสภาพของการเป็นกรรมการไป เมื่อมีคณะกรรมการชุดใหม่ในปีต่อไป บุคคลใหม่ก็เข้ามาเป็นกรรมการทำให้ขาดการต่อเนื่องในการเรียนรู้วิธีพิจารณางบประมาณประจำปี อันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณางบประมาณของรัฐสภา

เมื่อเป็นเช่นนั้น สมาชิกสภาจึงไม่อาจทำหน้าที่พิจารณานโยบายของรัฐบาลได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะต้องออกเดินทางไปเยี่ยมราษฎรในท้องถิ่นของตนอยู่เสมอ และแม้แต่ในระหว่างสมัยการประชุมสภาก็ยังมีราษฎรมาเยี่ยมขอให้ช่วยเหลืออยู่เนือง ๆ ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่อาจมีเวลาเพียงพอที่จะไปศึกษาหาความรู้ในเรื่องนโยบายและการบริหารงานของรัฐบาลอย่างจริงจัง ผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ของไทยจึงไม่ค่อยจะเสนอนโยบาย หากเป็นฝ่ายคอยตั้งระทัถามรัฐบาลด้วยเรื่องต่าง ๆ และคอยอภิปรายลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาลเท่านั้น

๒. การตีความคำว่า “วงงานของรัฐสภา” คำว่า “วงงานของสภา” เป็นเรื่องที่มีการถกเถียงตีความกันอยู่เป็น ๒ ประเด็นด้วยกันคือ

ก. พิจารณาอย่างแคบ วงงานสภา หมายถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ของสภาในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งเสนอเข้าสู่สภาโดยฝ่ายบริหาร หรือสมาชิกสภาเอง

ข. พิจารณาอย่างกว้าง วงงานสภาไม่จำกัดอยู่เฉพาะการตีความตามนัยแห่งข้อ ก. ที่กล่าวแล้วหากแต่รวมไปถึงการริเริ่มกระทำกิจการซึ่งอาจเป็นการเสนอร่างพระราชบัญญัติจากคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เอง โดยไม่จำเป็นจะต้องมีการส่งร่างพระราชบัญญัติมาให้พิจารณา รวมตลอดถึงการดำเนินการพิจารณาสอบสวนเรื่อง ๆ ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหาร เช่น คณะกรรมการเศรษฐกิจอาจประชุมเพื่อเสนอแนะหรือท้วงติงนโยบายหรือการบริหารงานด้านเศรษฐกิจของฝ่ายบริหารโดยเสนอรายงานไปยังสภาให้มีการอภิปราย หรือแสดงความเห็นต่อสาธารณชนได้

จากการตีความ วงงานของสภา ทั้งสองประเด็นที่กล่าวมานี้ โดยเฉพาะประเด็นที่สอง วงงานสภามีได้จำกัดอยู่เฉพาะการออกกฎหมายแต่เพียงอย่างเดียว วงงานสภาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยมีรัฐสภา วงงานสภาน่าจะครอบคลุมขอบเขตใหญ่ ๆ ๓ ประการคือ

๑. เกี่ยวกับการออกพระราชบัญญัติต่าง ๆ ในการนี้สภาอาจารย์เริ่มในการตราพระราชบัญญัติต่าง ๆ ได้เองหรือพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ฝ่ายบริหารเสนอ^{๕๕} ขนมา

การริเริ่มในการตราพระราชบัญญัติ โดยสภาเองนั้นอาจเป็นการริเริ่มของสมาชิกสภา หรือจากคณะกรรมการสามัญที่สภาตั้งขึ้นตามการแบ่งแยกลักษณะงานต่าง ๆ ก็ได้

๒. ในการตรวจตราการบริหารงานของฝ่ายบริหาร ซึ่งเรียกว่า Inspection Function เนื่องจากอำนาจหน้าที่และ วิจารณ์ของฝ่ายบริหารได้ขยายขอบเขตออกไปอย่างกว้างขวาง สภาจึงมีหน้าที่คอยติดตามตรวจตราแทนประชาชนโดยส่วนรวมว่ารัฐบาลได้ปฏิบัติงานตามอำนาจที่ได้รับจากกฎหมายต่าง ๆ ไปในลักษณะการใดทั้งนี้สภาสามารถทำหน้าที่คุ้มกันสิทธิและผลประโยชน์ของประชาชนได้ หากเจ้าหน้าที่ผู้บริหารงานของกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ใช้อำนาจในทางมิชอบ หรือมีเหตุการณ์สำคัญที่เป็นความขัดแย้งรุนแรงที่เกิดขึ้นโดยฝ่ายบริหารมีส่วนร่วมอยู่ด้วย การตรวจตราการบริหารงานของฝ่ายบริหารนี้ มีผลทำให้รัฐบาลต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนโดยตรงเกี่ยวกับผลได้ผลเสียของการปฏิบัติงานในกิจกรรมที่สำคัญ ๆ ซึ่งอาจมีผลกระทบถึงประชาชนโดยตรง

๓. ในการเป็นแหล่งรวม และเป็นตัวแทนของมติมหาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีโอกาสที่จะได้ถามรัฐบาลในเรื่องนโยบายและการดำเนินงาน ด้วยการตั้งกระทู้ถาม ด้วยการขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่ลงมติ และด้วยการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไว้วางใจ หรือไม่ไว้วางใจ

กล่าวโดยสรุป ในการปรับปรุงระบบคณะกรรมการนี้ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปรับปรุงงานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอีก ๒ ประเด็นคือ

๑. การปรับปรุงคณะกรรมการสามัญ คณะกรรมการสามัญชุดใดที่มีงานเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ควรที่จะพิจารณานำมารวมกันเป็นคณะกรรมการชุดเดียวเพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เช่น

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

คณะกรรมการการคมนาคม

คณะกรรมการการเศรษฐกิจ

ควรรวมเป็นคณะกรรมการสามัญคณะเดียว เรียกว่า คณะกรรมการการเศรษฐกิจ แล้วแบ่งแยกคณะกรรมการออกได้อีกหลายชุดให้สอดคล้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น คณะอนุกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ คณะอนุกรรมการการคมนาคม คณะอนุกรรมการ การพลังงาน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้คณะกรรมการ การเศรษฐกิจ เป็นหลักในการพิจารณานโยบายและแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ซึ่งครอบคลุมกิจการใหญ่ ๆ ในวงเศรษฐกิจของชาติ

นอกจากการรวมคณะกรรมการดังกล่าวแล้ว ยังเห็นสมควรให้มีคณะกรรมการบริหารงานรัฐสภา (Committee on Parliamentary Administration) เพิ่มอีกคณะหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากฝ่ายนิติบัญญัติในอนาคตจะมีองค์กรที่สังกัดรัฐสภาเพิ่มขึ้น คณะกรรมการบริหารงานรัฐสภานี้ ทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมรัฐสภา ซึ่งได้แก่ การวางกฎข้อบังคับ ที่ใช้กับองค์กรที่สังกัดรัฐสภา พิจารณางบประมาณ การจัดอัตรากำลังคน ตลอดจนนโยบายในการพัฒนางานขององค์กรเหล่านี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอนาคต ควรมีการติดต่อในด้าน การควบคุมนโยบายหลักขององค์กร ที่สังกัดอยู่กับฝ่ายนิติบัญญัตินี้ มิฉะนั้นแล้ว องค์กรดังกล่าวอาจเปลี่ยนรูปเป็นระบบราชการของฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งนับวันจะมีแนวโน้มที่จะบริหารงานเป็นเอกเทศ ไม่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกสภา

คณะกรรมการบริหารงานรัฐสภานี้ อาจเป็นคณะกรรมการสามัญหรือวิสามัญก็ได้ แต่เนื่องจากคณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมของรัฐสภา

LI RT

จึงสมควรให้เป็นคณะกรรมการวิสามัญ ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐสภา ซึ่งมีได้เป็นสมาชิกสภา เข้ามาเป็นกรรมการร่วมด้วย เพื่อเป็นการประสานงานร่วมกันระหว่างรัฐสภา และหน่วยงานของรัฐสภา

๒. คณะผู้ช่วยกรรมการ (Committee Staff) ระบบคณะกรรมการในรัฐสภาไทยเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไม่อาจที่จะเป็นเครื่องช่วยให้ สมาชิกรัฐสภาสามารถวิเคราะห์วิจารณ์ และประเมินผลนโยบายและผลงาน ของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งนี้โดยเหตุผลสำคัญที่ว่าคณะกรรมการเหล่านี้ขาดคณะผู้ช่วย หรือคณะที่ปรึกษา (Staff) คณะกรรมการวิสามัญชุดนี้จึงมีความเห็นว่าการคณะกรรมการวิสามัญชุดต่างๆ ของรัฐสภาควรมีคณะผู้ช่วยเพื่อทำหน้าที่ในการเสนอข้อมูลให้แก่คณะกรรมการในการพิจารณาปัญหาต่างๆ ทั้งในแง่ข้อกฎหมาย และข้อมูลเชิงสถิติ ตลอดจนการศึกษาวินิจฉัยปัญหาเฉพาะเรื่อง หรือช่วยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาที่สลับซับซ้อนแก่สมาชิกรัฐสภา

ในชั้นแรกนี้ ศูนย์บริการเอกสารและการค้นคว้า และศูนย์บริการกฎหมายและวิชาการ ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นใหม่ในฝ่ายวิชาการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาสามารถช่วยงานในด้านนี้ได้ โดยมีการประสานงานระหว่างคณะกรรมการ กองกรรมการ และฝ่ายวิชาการโดยใกล้ชิด

๑.๒ ระเบียบแบบแผน และวิธีปฏิบัติอันเกี่ยวข้องกับกระบวนการนิติบัญญัติ รัฐสภาจะทำหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ขึ้นอยู่กับระเบียบวิธีการปฏิบัติภายในรัฐสภาด้วย เกี่ยวกับเรื่องนี้คณะกรรมการวิสามัญเพื่อปรับปรุงงานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ได้ศึกษาจากข้อเสนอแนะตามรายงานของคณะกรรมการพิจารณาระเบียบวิธีปฏิบัติภายในรัฐสภา ประกอบกับรายงานข้อเสนอแนะของคณะผู้ตุ่่งานซึ่งไปศึกษาระบบรัฐสภาในยุโรปดังนี้

ก. องค์ประชุม การประชุมของรัฐสภาในอดีตได้กำหนดองค์ประชุมไว้สำหรับกิจกรรมภายในรัฐสภาทุกประเภท โดยไม่แยกพิจารณาลักษณะของกิจกรรมแต่ละประเภทซึ่งไม่เหมือนกัน และบางประเภทไม่จำเป็นจะต้องใช้องค์ประชุม

การประชุมของสภาตามที่เคยปฏิบัติกันมา และกำลังปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันนี้ ได้แยกวาระการประชุมให้อื้ออานวยต่อการปฏิบัติงานของรัฐสภา เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดกล่าวคือ ในการประชุมบางส่วนไม่จำเป็นต้องมีองค์ประชุม เพราะสภาไม่ต้องลงมติหรือทำการตัดสินใจ

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดที่สุด คือ การตั้งกระทู้ถาม กิจกรรมประเภทนี้ รัฐสภานต่างประเทศไม่มีการกำหนดองค์ประชุม เพราะวัตถุประสงค์ของการมีองค์ประชุม นั้นมิได้อยู่ที่การนั่งประชุม แต่อยู่ที่เรื่องที่จะต้องมีการประชุมเพื่อมีการลงมติ หรือมีการตัดสินใจ ซึ่งจะต้องมีองค์ประชุม

เมื่อพิจารณาระเบียบวิธีการประชุมของรัฐสภาไทยแล้ว จะเห็นว่าในการประชุมสภาแต่ละครั้ง การจัดระเบียบวาระประชุมได้มีการนำกระทู้ถาม ญัตติ ฯลฯ บรรจุอยู่ในวันเดียวกัน วิธีการเช่นนี้ทำให้สภาไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควรเนื่องจากสมาชิกจะต้องเข้ามานั่งในที่ประชุมเพื่อให้ครบองค์ประชุม ฟังกระทู้ถาม ที่มีคำตอบมาอ่านหรือการอภิปรายโดยไม่มีการลงมติ กระทู้ถามกินเวลาในการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่สำคัญ ๆ และทำให้สมาชิกสภาเองมานั่งฟังคำถาม—ตอบซึ่งอาจพิมพ์แจกได้เวลาที่นั่งฟังกระทู้ถาม เพื่อให้ครบองค์ประชุมนั้น อาจนำไปใช้ในการประชุมกรรมธิการ หรือศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ได้

คณะกรรมการชุดนี้ จึงมีความเห็นว่า ควรมีการจัดระเบียบวาระประชุม โดยแยกกระทู้ถามรวมไว้ในวันเดียวกันต่างหาก การจัดระเบียบวาระประชุม เช่นนี้จะเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงานของสมาชิกสภามากยิ่งขึ้น เพราะจะมีเวลาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมากกว่าที่เป็นอยู่ และการจัดกระทู้ถามไว้ในวันเดียว ทำให้สามารถบรรจุกระทู้ถามเข้าระเบียบวาระได้เป็นจำนวนมากเรื่องขึ้นอีกด้วย

ข. การดำเนินการในที่ประชุมสภา ในการดำเนินการประชุม ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อความสะดวกและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในทางปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. ในที่ประชุมสภา ที่นั่งของประธานสภา รองประธานสภา เลขานุการ รัฐสภา ที่ปรึกษากรรมาธิการ และสมาชิกรัฐสภา โดยเห็นว่าบนบัลลังก์ซึ่งเป็นที่นั่งของ

ประธานสภา ควรจัดให้เลขาธิการรัฐสภาและที่ปรึกษากฎหมายนั่งร่วมอยู่ด้วย หากประธานสภาไม่อยู่หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ได้ ก็ให้เลขาธิการรัฐสภาเชิญรองประธานสภาขึ้นปฏิบัติหน้าที่แทน ทั้งนี้ โดยมีเหตุผลในทางปฏิบัติ คือเลขาธิการรัฐสภา และที่ปรึกษากฎหมายต้องช่วยประธานสภาในระหว่างที่ปฏิบัติหน้าที่ เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ทางด้านระเบียบข้อบังคับ ระเบียบประเพณีของการประชุมสภา และช่วยค้นหาข้อมูลเอกสารต่าง ๆ เมื่อมีปัญหา จะทำให้มีความสะดวกในการปรึกษาหารือ และแก้ปัญหาได้ทัน่วงที การประชุมรัฐสภาในต่างประเทศหลายแห่ง นิยมให้เลขาธิการรัฐสภาและที่ปรึกษากฎหมายนั่งร่วมกับประธาน สภาด้วยเหตุผลในทางปฏิบัติดังกล่าวแล้ว ส่วนรองประธานสภานั้น อาจจัดให้หนึ่ง ณ ที่นั่งพิเศษอื่น หรือนั่งในที่ประชุมร่วมกับสมาชิกก็ได้

ส่วนที่นั่งของสมาชิกสภานั้น ควรกำหนดให้นั่งในที่ที่จัดไว้ โดยจัดให้สมาชิกที่สังกัดพรรคการเมืองเดียวกัน หรือพรรคการเมืองที่มีแนวนโยบายคล้ายคลึงกันมีที่นั่งรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกันการกำหนดเช่นนี้มีผลดีในการที่สมาชิกอาจจะมีปัญหาที่จะต้องปรึกษาหารือกันได้สะดวกและมีความสะดวกในการนับคะแนนเสียงเมื่อลงมติ

๒. ระเบียบการอภิปรายของสมาชิกในที่ประชุมสภาระบบที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคือการให้ประธานสภาอนุญาตให้อภิปรายนั้น เป็นปัญหาสำคัญที่ประธานสภาและสมาชิกสภาประสບอยู่ตลอดมา ผู้ไม่ได้รับอนุญาตให้อภิปรายย่อมไม่พอใจ และในการอภิปรายย่อมมีทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายที่สนับสนุน เพื่อขจัดปัญหาต่าง ๆ จึงควรกำหนดดังนี้

- ในที่ประชุมสภา สมาชิกควรพูดกับประธานเพื่อป้องกันการโต้เถียงกันระหว่างสมาชิกกับสมาชิก และสมาชิกกับรัฐมนตรี
- ควรพูด ณ ที่ที่จัดไว้ แต่ประธานอาจอนุญาตให้พูด ณ ที่อื่นใดในบางกรณี
- ก่อนอภิปราย ควรให้สมาชิกมาลงทะเบียนขออภิปราย เพื่อป้องกันการสับสน แต่ประธานอาจอนุญาตให้สมาชิกที่ไม่ได้ลงทะเบียนอภิปรายได้เมื่อเห็นสมควร

ข้อกำหนดดังกล่าว ควรจะได้กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อมิให้เกิดความยุ่งยากหรือขัดแย้งกันทางปฏิบัติ โดยจะกำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาหรือประกาศ หรือคำสั่งของประธานสภาอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้

ค. คณะกรรมการระเบียบวาระประชุมสภา ควรตั้งคณะกรรมการชั้นสองคณะ โดยประธานสภาตั้งจากสมาชิกรัฐสภาครึ่งหนึ่ง และเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาครึ่งหนึ่ง คือ

๑. คณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ก่อนบรรจุเข้าระเบียบวาระประชุมสภา เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณารูปแบบ ตลอดจนเนื้อหาสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับที่สมาชิกเสนอ และพิจารณาว่าควรจัดเข้าระเบียบวาระประชุมสภาหรือไม่ ในทางปฏิบัตินั้นเมื่อสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติจากสมาชิก ก็เสนอต่อคณะกรรมการชุดนี้เพื่อพิจารณา โดยมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการพิจารณาของคณะกรรมการ

๒. คณะกรรมการจัดระเบียบวาระ ทำหน้าที่พิจารณาจัดเรื่องต่าง ๆ เข้าระเบียบวาระเพื่อให้ที่ประชุมพิจารณา

๒. การวางแผนกำลังคน : แผนแม่บทเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่รัฐสภา

ในการปรับปรุงระบบบริหารงานและส่วนราชการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภานี้ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภามีภารกิจเพิ่มขึ้น และขยายขอบเขตกว้างขวางออกไปอีกหลายประการ เนื่องจากการเพิ่มงานด้านวิชาการคือ การบริการเอกสารและการค้นคว้า และการบริการทางกฎหมายและวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจใหม่ที่จะจัดให้มีขึ้น อย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรก เพื่อบริการให้สมาชิกรัฐสภาในการปฏิบัติหน้าที่ ้วยความสะดวกและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การขยายตัวขององค์การเช่นนี้ ทำให้การบริหารก้าวไป เช่น ระบบการเก็บเอกสาร ระบบการควบคุมการบริการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานพัสดุและการคลัง ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงด้วย เมื่อได้รับการขยายตัว

ของส่วนอื่น ๆ ปัญหาเฉพาะหน้าเหล่านี้ทำให้จำเป็นต้องมีการฝึกอบรม และพัฒนาสมรรถภาพของข้าราชการในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อความมีประสิทธิภาพ และให้ได้ผลสมบูรณ์ตามความมุ่งหมายของการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

ดังนั้นความต้องการในการฝึกอบรมข้าราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา มิได้จำกัดอยู่ในด้านใดด้านหนึ่งแต่ควรได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันทุกด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารงาน และการบริการสมาชิก ความต้องการด้านจัดอบรม อาจจำแนกตามประเภทของสาขาวิชาตามภารกิจที่เพิ่มขึ้นดังนี้

ก. การฝึกอบรมในต่างประเทศ

๑. งานบริการเอกสารและการค้นคว้า

- ๑.๑ การฝึกอบรมด้านบรรณารักษศาสตร์ และการบริหารงานห้องสมุด
- ๑.๒ การฝึกอบรมด้านบริการค้นคว้า (Quick Reference)
- ๑.๓ การฝึกอบรมเพื่อจัดขยายโครงการพิพิธภัณฑสถาน
- ๑.๔ การฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตเอกสารเผยแพร่ของรัฐสภา

๒. งานบริการทางกฎหมายและวิชาการ

- ๒.๑ การฝึกอบรมด้านการช่วยร่างกฎหมาย ญัตติ กระตุกถาม คำแปรญัตติ การนำเหตุผลและคำชี้แจงประกอบร่างกฎหมาย
- ๒.๒ การฝึกอบรมวิธีการจัดทำสารบบ และการค้นคว้ากฎหมาย
- ๒.๓ การฝึกอบรมด้านการวิจัย การวิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูลสถิติเกี่ยวกับงานของรัฐสภา

๓. งานด้านระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการประชุมสภา และการประชุมกรรมาธิการ

- ๓.๑ การฝึกอบรมด้านปฏิบัติหน้าที่ในที่ประชุมสภา (Parliamentary Clerk)
- ๓.๒ การฝึกอบรม การปฏิบัติหน้าที่ในการจัดประชุมกรรมาธิการ

๔. งานบริหารทั่วไป

- ๔.๑ การฝึกอบรมด้านการบริหารงานทั่วไป

๔.๒ การฝึกอบรมด้านการบริหารงานเอกสาร

๔.๓ การฝึกอบรมเกี่ยวกับการทะเบียนประวัติสมาชิก

1. การฝึกอบรมภายในประเทศ

๑. งานบริการเอกสารและการค้นคว้า

๑.๑ การฝึกอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่

๑.๒ การฝึกอบรม ด้านการประสานงานกับแหล่งเอกสารและห้องสมุด
ต่างๆ

๒. งานบริการทางกฎหมายและวิชาการ

๒.๑ การฝึกอบรมการร่างกฎหมาย

๒.๒ การฝึกอบรมการทำสารบบกฎหมาย และการค้นคว้ากฎหมาย

๓. งานด้านระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการประชุมสภา และการประชุม-

เรรมาธิการ

๓.๑ การอบรมด้านระเบียบวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การประชุม

๓.๒ การฝึกอบรมการจัดชวเลข พิมพ์ดีด และการจัดทำรายงานการประชุม

๓.๓ การฝึกอบรมด้านโสตทัศนศึกษา และการติดต่อสื่อสารภายใน
สำนักงาน

๔. งานบริหารทั่วไป

๔.๑ การฝึกอบรมนักบริหาร และเจ้าหน้าที่บริหารงาน

๔.๒ การฝึกอบรมการบริหารงานบุคคล

๔.๓ การฝึกอบรมการบริหารงานพัสดุ

๔.๔ การฝึกอบรมงานเก็บเอกสาร และงานสารบรรณ

๔.๕ การฝึกอบรมการบัญชี และงบประมาณ

๔.๖ การฝึกอบรมด้านการบำรุงรักษา

๔.๗ การฝึกอบรมในการรักษาความปลอดภัย

๔.๘ การฝึกอบรม ด้านการบริหารงานการพิมพ์ และเทคนิคการพิมพ์

LI RT

จากการจำแนกประเภทสาขาวิชา และงานที่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา จำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคคลดังกล่าวนี้เป็นการพัฒนาบุคคลตามแผนระยะยาว สำหรับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาที่มีอยู่ในปัจจุบัน ก็จะต้องสนับสนุนให้ได้รับการฝึกอบรมมากขึ้นทั้งภายในและนอกประเทศ ส่วนผู้ที่เข้ามาปฏิบัติงานใหม่ ก็ควรมีการพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีคุณวุฒิ และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็นหลักสำคัญในการช่วยพัฒนางาน และพัฒนาบุคคลต่อไป

แม้ว่าความต้องการในการพัฒนาบุคคลจะมีอยู่ในสาขาวิชา และงานหลาย ด้าน แต่เมื่อจัดลำดับความสำคัญแล้วที่งานจะต้องมีการ พัฒนาบุคคลโดยรีบด่วนที่สุดได้แก่

๑. งานช่วยร่างกฎหมาย และกระทู้ถาม
๒. การเริ่มสะสมงานของฝ่ายห้องสมุด และฝ่ายเอกสารสถิติ ข้อมูลต่าง ๆ
๓. งานค้นคว้าวิจัย
๔. งานเพิ่มพูนประสิทธิภาพทางการบริหาร เช่น การเจ้าหน้าที่ การคลัง พัสดุ และงบประมาณ
๕. งานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่

เกี่ยวกับแผนพัฒนาบุคคล คณะกรรมการวิสามัญเพื่อปรับปรุงระบบงานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภามีความเห็นในค้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. การจัดหาตัวบุคคล

- ๑.๑ ควรคำนึงถึงข้าราชการที่มีอยู่เมื่อก่อนว่ามีความรู้ ความสามารถพอที่จะแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ได้หรือไม่ เพราะข้าราชการที่มีอยู่มีประสบการณ์ในงานรัฐสภามาแล้ว พอสมควร ไม่จำเป็นต้องมาฝึกอบรมให้รู้งานกันใหม่
- ๑.๒ อาจดำเนินการสอบคัดเลือกบุคคลเข้ามาบรรจุใหม่ ในตำแหน่งที่กฎหมายกำหนดให้ ใช้วิธีสอบคัดเลือกได้
- ๑.๓ หากมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของราชการ อาจใช้วิธีโอนข้าราชการจากหน่วยงานอื่นที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับ

LIART

ตำแหน่งมาบรรจุเป็นข้าราชการของรัฐสภาได้ด้วย ทั้งนี้ควรคำนึงถึงคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของบุคคลเป็นเกณฑ์ในการจัดหาตัวบุคคล

๒. ระบบพิจารณาความดีความชอบ

๒.๑ ควรวางหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ ให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายและศีลธรรม ระบบการพิจารณาความดีความชอบที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันเป็นระบบที่ไม่สนับสนุน และส่งเสริมให้ข้าราชการมีความคิดริเริ่มและปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ให้ความเป็นธรรมแก่ข้าราชการที่ซื่อสัตย์สุจริต และอุทิศเวลาให้แก่ราชการ และการกำหนดจำนวนผู้ได้รับความดีความชอบของข้าราชการนั้น เป็นการกำหนดจำนวนข้าราชการที่จะทำความดีความชอบให้แก่ส่วนรวม อันไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง และไม่เป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการตลอดจนก่อให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้งขึ้นในวงราชการ

๒.๒ ควรเปลี่ยนระบบการพิจารณาความดีความชอบเสียใหม่ โดยให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการ ด้วยวิธีการอันเปิดเผยในการพิจารณาความดีความชอบ โดยยึดถือหลักความสามารถในการปฏิบัติงาน รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ความคิดริเริ่ม การรักษาวินัย ตลอดจนความอดสาหัสในการปฏิบัติงานและควรกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของข้าราชการ ให้ชัดเจนและควรกำหนดมาตรฐานการทำงานของข้าราชการ เพื่อสะดวกในการพิจารณา

๒.๓ สำหรับเรื่องการกำหนดจำนวน ผู้ได้รับเงินเดือน ชั้นในกรณีพิเศษซึ่งเป็นไปตามมติของคณะรัฐมนตรีนั้น เมื่อได้แยกข้าราชการรัฐสภาออกจากข้าราชการพลเรือนอื่น ๆ แล้ว ไม่ควรมีกำหนดในเรื่องดังกล่าวนี้ไว้ ควรใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ราชการในการพิจารณาขึ้นเงินเดือนให้แก่ข้าราชการในกรณีพิเศษ

๓. การจัดตั้งหน่วยงานใหม่ของฝ่ายนิติบัญญัติ :

๓.๑ ผู้ตรวจราชการแผ่นดินของรัฐสภา (Ombudsman)

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปรับปรุงระบบงานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ได้ทำรายงานเรื่องผู้ตรวจการรัฐสภา เสนอต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ แต่ภายหลังสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติตัดส่วนที่ ๖ แห่งร่างรัฐธรรมนูญออกคณะกรรมการชุดนี้ จึงเพียงแต่รวบรวมเรื่องนี้ไว้ เพื่อเป็นข้อมูลที่รัฐสภาในอนาคต อาจนำไปใช้ประกอบการพิจารณาในกรณีที่มีสมาชิกรัฐสภาสนใจที่จะรื้อฟื้นเรื่องนี้มาเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติผู้ตรวจราชการแผ่นดินของรัฐสภาต่อไป

๓.๒ ผู้ตรวจเงินแผ่นดินของรัฐสภา

คณะกรรมการวิสามัญชุดนี้ ได้นำเรื่องนี้มาพิจารณาก้เพราะ ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ส่วนที่ ๖ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗) กำหนดให้มีผู้ตรวจเงินแผ่นดินของรัฐสภา และให้มีหน่วยราชการภายใต้การบังคับบัญชาโดยตรง นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้รัฐสภาตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาสอบสวนรายงานของผู้ตรวจเงินแผ่นดินของรัฐสภาด้วย

นอกจากนี้ คณะกรรมการชุดนี้มีความเห็นว่าถ้าคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมาขึ้นกับฝ่ายนิติบัญญัติจะเป็นการสอดคล้องต่อหลักปฏิบัติ กล่าวคือเมื่อฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้อนุมัติงบประมาณแผ่นดิน การตรวจเงินก็ควรจะเป็นหน้าที่ของ

กายอนุมัติด้วย เพื่อเป็นการรักษาคุณภาพกับฝ่ายบริหารโดยผ่านทางฝ่ายนิติบัญญัติ .แต่ถ้าสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินไม่มาขึ้นกับองค์กรหนึ่งของฝ่ายนิติ-
บัญญัติ ก็อาจจะไปขึ้นกับฝ่ายบริหารก็ได้ แต่จะต้องมีคณะกรรมการสามัญ (Public
Accounting Committee) ขึ้นคณะหนึ่งจากรัฐสภา เพื่อพิจารณารายงานการสอบสวน
เองสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินนี้ จำนวนของคณะกรรมการสามัญ
คณะนี้ อาจแบ่งตามสัดส่วนของจำนวนสมาชิกพรรคการเมือง แต่ประธานคณะกรรมการ
สามัญคณะนี้ ควรเลือกมาจากหัวหน้าสมาชิกพรรคฝ่ายค้าน ทั้งนี้เพื่อป้องกันการ
สมรู้ร่วมคิด และเพื่อให้การตรวจสอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๓.๓ องค์กรควบคุมหรือดำเนินการเลือกตั้ง

ในปัจจุบัน องค์กรที่ควบคุม และดำเนินการเลือกตั้งตลอดจนการจด
ทะเบียนพรรคการเมืองได้แก่กระทรวงมหาดไทย คณะกรรมการมีความเห็นว่า
ควรมีการพิจารณาโอนหน้าที่เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมการเลือกตั้งมาขึ้นอยู่กับ
ฝ่ายนิติบัญญัติส่วนการจดทะเบียนพรรคการเมือง และการบริหารงานการเลือกตั้งนั้น
สมควรให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการต่อไป องค์กรนี้ไม่จำเป็นจะต้องตั้งเป็น
หน่วยงาน แต่อาจจัดตั้งในรูปของคณะกรรมการควบคุมการเลือกตั้ง โดยคณะ
กรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากพรรคการเมืองแต่ละพรรค ผู้แทนจากกระทรวง-
มหาดไทย ผู้แทนสื่อมวลชน ผู้แทนจากองค์กรนิสิตนักศึกษาโดยมีเลขาธิการรัฐสภา
เป็นเลขานุการคณะกรรมการ มีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเป็นเจ้า-
หน้าที่ประจำคณะกรรมการ

(ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๔)

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส สกลมหาสังฆปริณายก
นอกจากจะทรงคุณวิเศษในทางศาสนจักร แล้วยังทรงพระปรีชาสามารถ ทางกวีอย่างยอด-
เยี่ยมแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ บทพระนิพนธ์เรื่อง เถลงพ่าย เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า
อมตกวีชั้นยอดเยี่ยมยากที่จะหาถ้อยคำอื่นใดมาใช้ให้ไพเราะได้เทียมเท่ารัฐสภาสารจึงขอ-
อัญเชิญพระราชประวัติของพระองค์ท่านมาลงไว้ในฉบับนี้

บรรณาธิการ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส

คุณหญิง สมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา

วันที่ ๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๓ นี้ เป็นวันสิ้นพระชนม์ครบรอบปีที่ ๑๒๗ ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส มหาสังฆปริณายก ประธานาธิบดีแห่งสังฆมณฑลในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระมหาสมณเจ้าพระองค์นี้ นอกจากจะทรงพระคุณวิเศษในด้านเป็นหลักในทางศาสนจักรครั้งกระนั้นแล้ว ยังทรงเป็นอมตกวีชั้นยอดเยี่ยมแห่งกรุงรัตนโกสินทร์อีกด้านหนึ่งด้วย งานพระนิพนธ์แต่ละชิ้นที่ทรงไว้เป็นเรื่องใหญ่ย่อยทั้ง กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ และลิลิต ร่ายยาวตลอดจนความเรียงนั้น ทรงคุณค่าสูงทั้งรูปแบบของบทนิพนธ์ ของเนื้อหาและของถ้อยคำแต่ละคำที่ทรงเลือกสรรมาจนไว้ในบทพระนิพนธ์ ล้วนเป็นคำชนิดที่เราท่านมีอาจหาถ้อยคำอื่นมาแทนให้ไพเราะได้รสเทียมเท่าคำของพระองค์

สมเด็จพระมหาสมณเจ้ามีพระนามเดิมว่า พระองค์เจ้าवासกรี เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ประสูติ ณ เดือนอ้าย ขึ้น ๕ ค่ำ ปีมะจอก พุทธศักราช ๒๓๓๓ ตรงกับวันที่ ๙ ธันวาคม เมื่อพระชนมายุประมาณ ๑๒ พรรษาได้ทรงผนวชเป็นสามเณร ทรงศึกษาอยู่ในสำนักสมเด็จพระวันรัต วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ครั้นมาถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยได้ทรงผนวชเป็นพระภิกษุใน พ.ศ. ๒๓๕๔ ต่อมาทรงเป็นพระราชาคณะ ดำรงตำแหน่งอธิบดีสงฆ์ทรงปกครองวัดพระเชตุพน ฯ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยโปรดเกล้า ฯ สถาปนาเป็นกรมหมื่นนุชิตชิโนรส ศรีสุคตบัณฑิตยวงศ์ ฯ

เนื่องจากพระองค์ทรงความรู้แตกฉาน ทรงพระปรีชาสามารถทั้งในทางคดีโลกและคดีธรรม จึงได้เป็นพระอาจารย์เจ้านายในพระราชวงศ์จักรีตลอดสมัยที่ทรง

LIART

พระชนม์อยู่ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวก่อนเสวยราชย์ก็ได้ทรงศึกษาอักษรสมัยและพระพุทธศาสนา ตลอดจนวิชาความรู้ด้านต่าง ๆ จากสำนักของพระองค์ เมื่อเสด็จขึ้นเสวยราชย์จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนกรมหมื่นนุชิตชิโนรสขึ้นเป็นกรมสมเด็จพระปรมาธิบดีชิโนรสใน พ.ศ. ๒๓๙๔ ตามประกาศพระบรมราชโองการตอนหนึ่งว่า

“...กรมหมื่นนุชิตชิโนรสเล่า ก็เป็นบรมวงศ์ผู้ใหญ่ในแผ่นดินได้ทรงผนวชรับธุระฝ่ายบวรพุทธศาสนาช้านาน ทรงพระปรีชาสามารถฉลาดรอบรู้ในพุทธศาสตรราชศาสตรแบบอย่างโบราณราชประเพณีต่าง ๆ ได้เป็นครูบาอาจารย์ครูฐานิยบุคคลแห่งราชสกุลและมหาชนเป็นอันมาก ควรที่จะเป็นประธานาธิบดีมีอิสริยยศยิ่งกว่าวงศาคณาสงฆ์ทั้งปวง จึงมีพระบรมราชโองการมาณ พระบัณฑิตุรสุรสิงหนาท ดำรัสสั่งให้สถาปนาเป็นกรมสมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส.....”

ตำแหน่งอิสริยยศกรมสมเด็จพระ เป็นตำแหน่งสูงสุดของเจ้านายชั้นบรมวงศ์ในครั้งนั้น และในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนี้เอง กรมสมเด็จพระปรมานุชิต ได้ประชวรสิ้นพระชนม์ ใน พ.ศ. ๒๓๙๔ พระชนมายุได้ ๖๔ พรรษา พระราชทานเพลิงศพ ณ พระเมรุท้องสนามหลวง พระอัฐิของกรมสมเด็จพระปรมานุชิตฯ นั้นโปรดให้ประดิษฐานไว้ ณ ตำหนักในวัดพระเชตุพน มีสงฆ์ฐานานุกรมประจำรักษาพระอัฐิแต่บัดนั้นมา ถึงเทศกาลเข้าพรรษาทรงถือเป็นราชประเพณีเสด็จพระราชดำเนินถวายพุ่ม ณ วัดพระเชตุพนฯ ก็จะต้องไปถวายพุ่มพระอัฐิกรมสมเด็จพระปรมานุชิตฯ ด้วย ในวันเสด็จฯ พระราชทานพระกฐินวัดพระเชตุพนฯ ก็โปรดให้เชิญพระอัฐิของกรมสมเด็จพระปรมานุชิตฯ มาในพระอุโบสถทรงทอดผ้าไตรปีสำหรับฐานานุกรม สักปีกรรมพระอัฐิตลอดมาจนปัจจุบัน

เมื่อกรมสมเด็จพระปรมานุชิตฯ สิ้นพระชนม์ไปแล้ว ๗๔ ปี จึงได้รับสถาปนาขึ้นดำรงตำแหน่งสมเด็จพระมหาญาณเจ้า เนื่องแต่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ สถาปนาตำแหน่งสมเด็จพระมหา

ณเจ้าขึ้นเป็นตำแหน่งใหม่ สำหรับพระบรมวงศ์ซึ่งทรงผนวชมานานและทรงคุณ
 รมย์ทางศาสนจักร ทั้งได้ทรงรับพิธีมหาสมณุตมาภิเษกเป็นประธานาธิบดีในหมู่
 ษัมาแล้ว ประกาศสถาปนาตำแหน่งสมเด็จพระมหาสมณเจ้า ที่จะเชิญมาอ่านต่อไปใน
 ช่วยให้ได้ทราบถึงพระราชดำริแห่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวในกรณี

ประกาศสถาปนาสมเด็จพระมหาสมณเจ้า

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดี ศรีสินทรมหา
 ไรวรุช พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ด้วยทรงพระราช
 ริว่า พระมหาสังฆปริณายก ประธานาธิบดีแห่งสังฆมณฑลทั่วพระราชอาณาจักร ซึ่ง
 ษณศักดิ์ สมเด็จพระสังฆราชเจ้าเป็นประเพณีสืบมา แต่ส่วนพระบรมราชวงศ์ผู้ได้
 วมหาสมณุตมาภิเษกดำรงสมณศักดิ์เช่นนี้หาได้เรียกว่า สมเด็จพระสังฆราชไม่ ย่อม
 ยกพระนามไปตามพระอิสริยยศแห่งพระบรมราชวงศ์ ไม่ปรากฏพระเกียรติในส่วน
 เรงสมณศักดิ์นั้นเลย

จึงทรงพระราชดำริว่า สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาวชิรญาณ-
 วรธ พระอุปัชฌายจารย์ ได้ทรงรับพระมหาสมณุตมาภิเษกเป็นมหาสังฆปริณายก
 ธานาธิบดีสงฆ์มาจนกาลบัดนี้ถึง ๑๐ ปีล่วงแล้ว ทรงมีคุณูปการในทางพุทธ-
 เสนกิจยิ่งนัก พระองค์มีพระชนมายุเจริญยิ่งล่วง ๖๐ พรรษา ประจวบภักดิ์ขัตติสมัย
 เบริอบวันประสูติทรงบำเพ็ญพระกุศลเฉลิมพระชันษา สมควรจะสถาปนาพระนาม
 ในสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส (มีสร้อยพระนามเดิม) เพื่อ
 เฉลิมพระเกียรติยศสืบไปชั่วกาลนาน

อนึ่งเมื่อได้ทรงสถาปนา สมเด็จพระมหาสมณเจ้า พระองค์ปัจจุบันนี้แล้ว
 เทรงพระราชดำริถึงสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระปรมาธิบดีชิโนรส กับสม-
 เด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ ผู้ได้รับมหาสมณุตมาภิเษก
 ในมหาสังฆปริณายกประธานาธิบดีสงฆ์มาแต่อดีตกาล ก็มีคุณูปการในทางพุทธ-
 เสนกิจสมัยนั้นมาเป็นอย่างยิ่ง สมควรจะสถาปนาพระสมณศักดิ์เช่นไว้เช่นเดียวกัน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาเปลี่ยนค่านำหน้าพระนาม สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอทั้งสองพระองค์นั้น เป็นสมเด็จพระมหาสมณเจ้าตั้งแต่บัดนั้นสืบไปด้วย

พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศไว้ ณ วันที่ ๑๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๖๔ เป็นปีที่ ๑๒ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ด้วยประการฉะนี้ กรมสมเด็จพระปรมาธิบดีฯ จึงได้รับสถาปนาเป็นสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมาธิบดีชินโรสตั้งแต่ ๑๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๕๔ เป็นต้นมา เมืองไทยจึงมีพระบรมวงศ์ทรงสมณศักดิ์ในตำแหน่ง สมเด็จพระมหาสมณเจ้า ๓ พระองค์ นับแต่นั้นมา คือ

๑. สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมาธิบดีชินโรส ในรัชกาลที่ ๓ และที่ ๔ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์
๒. สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ ในรัชกาลที่ ๔ และที่ ๕
๓. สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ในรัชกาลที่ ๕ และที่ ๖

ตำหนักवासुกรีของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมาธิบดีฯ ได้รับการซ่อมแซมใหม่สวยงามโดยอยู่ในสภาพเดิมทุกประการ ปรากฏอยู่ทุกวันนี้ ทั้งนี้ด้วยสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (ปุ่น ปุณฺณสีริ) สมเด็จพระสังฆราชเจ้า ทรงรำลึกถึงพระเดชพระคุณของสมเด็จพระมหาสมณเจ้าผู้ทรงเป็นเจ้าของพระตำหนักคนไทย จึงมี “บ้านแก้ว” อันศักดิ์สิทธิ์สว่างาม อวดชาวต่างชาติได้อย่างเต็มภาคภูมิไม่น้อยหน้าเมืองอื่น หากจะมี “บ้านแก้ว” แห่งที่สองของพระองค์ก็คือวัดชินโรส แต่ก็เป็นที่น่าเสียดายที่ได้รับความสนใจน้อยกว่าวัดพระเชตุพนฯ พระเดชพระคุณของสมเด็จพระสังฆราชเจ้าอริยวงศาคตญาณพระองค์นั้น ทรงมีแก่คนไทยทั้งหลายอย่างยิ่ง นอกจากจะทรงซ่อม “ตำหนักवासुกรี” เปิดให้ประชาชนชมและเข้าไปถวายบังคมพระอัฐของราชกวีผู้ยิ่งใหญ่แล้ว ยังทรงกำหนดวันประสูติสมเด็จพระมหาสมณเจ้าให้เป็นวันกรมปรมาฯ อัญเชิญเสด็จพระราชดำเนินบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุประทาน และพระราชทานรางวัลการประกวดบทประพันธ์เป็นประจำปี

งานพระนิพนธ์อันมีค่ายิ่งของพระองค์ท่านย่อมทราบกันอยู่แล้วในหมู่นักอักษรศาสตร์ทั้งหลาย แม้ในหมู่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปลาย เพราะอยู่ในหลักสูตรที่จะต้องเรียนพระคุณพิเศษทางการประพันธ์ของพระองค์ท่านนี้ ข้อคิดค่าของผู้ใช้นามปากกาว่า “ธรรมสาธก” จากหนังสือพระเกียรติบางประการ ได้ประมวลสดุดีไว้ดังนี้

“...หนึ่งพระนิพนธ์พจน์
จับใจประชาชน
มวลบุบผาชาติหอม
บานแล้วก็หล่นถม
ส่วนพระนิพนธ์พจน์
ทวนลมกระพือพาน
อีกเป็นพระคุณนำ
ชุมชนและชีบา
สมศักดิ์จักรีราช
สมัยศบดินทร์สงฆ์
สมเกียรติกวีรัตน์
เกียรติถ่องเถกิงไกล

มธุรสวาที
ตลอดชั้นนิยมชม
สุคนธ์พร้อม ฤ ทวนลม
พสุธาภิณฑาน
สุคนธรสเจริญมาน
รสริน ฤ โรยรา
คติธรรมจรรยา
ชินบุตรบำเพ็ญองค์
ณ พระญาติบรมวงศ์
วรสังฆราชัย
ดิลกราชกวีไทย
และก้องอยู่มีรู่หาย.....”